

Heeler Harrastajat

4 • 2022
JÄSENLEHTI

SUOMEN
LANCASHIRE
HEELER
YHDISTYS

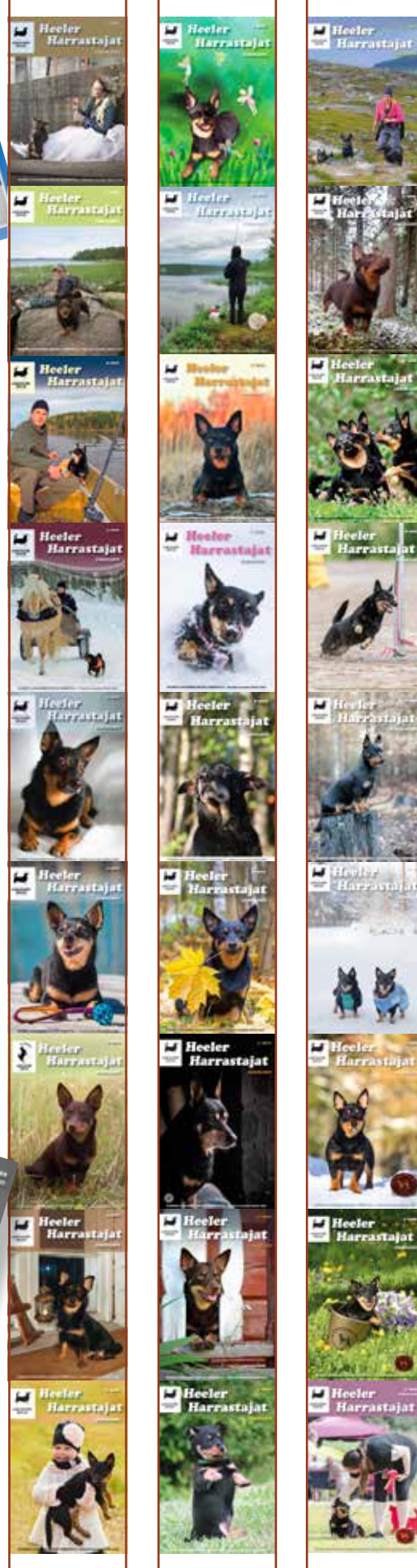

Vuoden 2023 Heeler Harrastajat -lehden toimituksessa puhaltavat uudet tuulet.

Lehden kauniista ja kekseliäästä ulkoasusta sekä yhteyden pidosta painotaloon, aina aikatauluista jämpästä kiinni pitäen on taittajana vuodesta 2015 asti vastannut Maarit Mäkinen. Lehden oikean kieliasun, monenlaisen yhteydenpidon ja lukuisien hyvien, usein lukijoita osallistavien, juttujen takana on ollut vuodesta 2016 Tinja Veikkolainen. Vastaavana toimittajana, muistuttajana ja usein viimekäden materiaalien etsijänä vuodesta 2017 lehtitoimikunnassa on toiminut Marketta Lähdekorpi.

Ylpeänä työstämme ja monia muistoja rikkaampana kiitämme lukijoita.

Toivotamme työn iloa viime ajan tiimiläisillemme Anna Ekmannille sekä koko tulevalle lehtitoimikunnalle!

TÄSSÄ LEHDESSÄ

Puheenjohtajalta	5
Yhdistyksen avainhenkilöt	6
Hallitus tiedottaa	8
Tapahtumakalenteri	9
Jalostustoimikunnalta	10
Lyhytraajaisuus aiheutuu retrogeneistä	14
Lancashire heelerien jalostustarkastus	24
Agilityn rotumestaruuskilpailut	32
Ruotsin erikoisnäyttely	38
Agilityharrastus heelerin kanssa. Osa 3	44
Päijähämäläiset pikkujoulut	48
Suomi-heelerit maailmalla	50
Kolumni: koiran kanssa juttusilla 2	52
Voitto kotiin	54
Asla-mimmi	56
Joulua odotellessa	57
Tuloksia maailmalta	58
Heeler News	59
Sitoumuskasvattajat	64
Heelerpuoti	66

HEELER-LEHTI OTTAA KIITOLLISENA VASTAAN MATERIAALIA LUKIJOILTA

Heeler Harrastajat kaipaa aina lisää juttuja, kuvia ja juttuideoita. Jutut voivat olla asiapitoisia, pakinanomaisia ja kaikkea siltä väliltä. Aiheina voivat olla kaikki koiran kanssa elämiseen ja harrastamiseen liittyvä, vaikkapa koirankoulutusvinkit, tapahtumaraportit, ruokinta, koira ja yhteiskunta ja kotikoiran elämä. Haluamme esittää monipuolisen kuvan pienestä rodustamme.

Jos runosuoni ei itsellä pulppua tai aika ei riitä, otamme mielellämme vastaan myös juttuvinkkejä: mistä haluaisit lehdessä lukea? Toimituskunta pyrkii mahdollisuuksien mukaan löytämään juttutoiveille tekijöitä. Lehti pidättää oikeuden lyhentää juttuja tarpeen vaatiessa. Heeler Harrastajat voi myös julkaista kirjoituksia, jotka eivät edusta yhdistyksen tai lehden linjaa "lukijan ääni" -mielipidepalstalla.

Lehti ottaa myös mielellään vastaan kuvia pennuista vanhuksiin ja sohvanpohjaperunoista agiliitajiin. Kuvat olisi hyvä lähettää mahdollisimman alkuperäisinä. Juttuideat, jutut ja kuvat voi lähettää lehden sähköpostiin heeler.harrastajat@gmail.com. Juttujen toivoisimme olevan vailla ylimääräisiä muotoiluja. Kuvat tulisi nimetä koiranoikeanimi_koirankutsumanimi_kuvanottaja. Tiedostomuotoina toivoisimme olevan .jpg, .tiff, .dng tai .psd ja kuvien kooltaan alkuperäisiä sekä käsittelemättömiä.

Kannen kuva: Kauhia Kartano Justiina "Itu". Kuva Lauriina Karvonon.

Heeler Harrastajat Jäsenlehti

Julkaisija: Suomen Lancashire Heeler -yhdistys ry
Jäsenlehti: 4/2022 18. vuosikerta
Painos: 500 kpl
ISSN 1795-9128

Vuonna 2023 lehti ilmestyy:

Nro 1/23 maaliskuussa
Nro 2/23 kesäkuussa
Nro 3/23 syyskuussa
Nro 4/23 joulukuussa

Aineistojen jättöpäivät 2023:

Nro 1/23 – 15.02.2023
Nro 2/23 – 15.05.2023
Nro 3/23 – 15.08.2023
Nro 4/23 – 15.11.2023

Ilmoitushinnat

Jäsenistölle:

koko aukeama 40 €
koko sivu 22 €
½ sivua 15 €
¼-sivua 10 €

Ulkopuolisille:

koko aukeama 110 €
koko sivu 60 €
½ sivua 40 €
¼ sivua 20 €

Kaikki lehden tuleva materiaali lähetetään aineisto-osoitteeseen: heeler.harrastajat@gmail.com

Kuvat, jutut, juttuvinkit, ilmoitukset, mielipidekirjoitukset ja Heeler News.
Heeler News-palstalla julkaistaan veloituksetta kuvan kera onnitteluita näyttelytuloksista, kisatuloksista ja synttäreistä sekä muistikirjoituksia.

Jäsenmaksu

Varsinainen jäsen 25 €
Nuorisojäsen (alle 18 v) 25 €
Perhejäsen 10 €
Ainaisjäsen 250 €
Kasvattajan ilmoittama pennunostajajäsen 10 €
(Koskee kotimaisen kasvattajan kotimaisia, itse-kasvattamia, korkeintaan 6 kk:n ikäisiä pentuja.)
Kannattajajäsen 50 €
(Sis. ilmoitukset lehden kahdessa numerossa)
Liittymismaksu 10 €
(Huom! Liittymismaksu on maksettava myös silloin, jos jäsenyys on jostain syystä katkenut.)

Jäsenasiat:

Jäsenasiat
Heli Varvio
heeler.jasensihiteeri@gmail.com

Yhdistyksen tili:

International bank details:
FI18 5080 0620 0758 55
SWIFT/BIC OKOYFIHH
Jokioisten Osuuspankki,
Keskuskatu 12, FI-31600 Jokioinen

Toimituskunta:

Marketta Lähdekorpi (vastaava toimittaja),
Tinja Veikkolainen (toimitussihteeri),
Anna Ekman,
Maarit Mäkinen (taitto)
Kirjapaino:
Sälekarin kirjapaino Oy, Somero

PUHEENJOHTAJALTA

Yhdistyksemme 20. juhlavuosi tassuttelee päätökseen. Se on ollut täynnä yhteisiä kivoja tapahtumia, joissa järjestäjinä hääri ihailtavan innokkaita työmyyriä. Nyt on aika hiljentyä mukavien muistojen kanssa joulunajan viettoon. Maaliskuun lopussa tavataan taas vuosikokouksen merkeissä. Laitathan mietintämyssyyn, olisiko juuri sinulla mahdollisuus osallistua yhdistyksemme toimintaan jollain tavalla. Aiempaa kokemusta ei tarvitse olla, pääasia että kiinnostusta ja innokkuutta löytyy! Lisätietoa saa minulta ja muilta toimihenkilöiltä.

Etenkin yhdistyksen lehtitiimi on nyt avun tarpeessa, kun monivuotiset ahkerat tekijät luovuttavat ansaitusti viestikapulaa uusille. Ota rohkeasti yhteyttä jos sinulla olisi annettavaa lehden toimitukseen!

Rauhaisaa joulunaikaa ja talvea!

Terveisin Silja

Lehtitoimikunta 2023 alkaa olla koossa, kiitos kaikille mukaan lupautuneille! Jos voit tarjota apuasi avustajana, ota rohkeasti yhteyttä toimitukseen: heeler.harrastajat@gmail.com

Yhdistyksen avainhenkilöt

HALLITUS

Puheenjohtaja

Silja Nieminen
siljawil@gmail.com
puh. +358 (0)456332132

Varapuheenjohtaja

Sanna Samio-Karine
sannasamiokarine@gmail.com
puh. +358 (0)40 513 8351

Sihteeri

Pirkko Vuorilehto
heeler.yhdistys@gmail.com
puh. +358 (0)407016152

Muut jäsenet

Essi Ajomiwe
heeler.puoti@gmail.com

Tia Kakko
tiakakko76@gmail.com

Mira Kares-Nyman
mirakares@gmail.com

Saara Peltomäki
saara.peltomaki@gmail.com

Varajäsenet

1. varajäsen Eeva Tuomisto
eeva.tuomisto@hotmail.com

2. varajäsen Elina Kallio
naviska00@gmail.com

Yhdistyksen posti

c/o Pirkko Vuorilehto
Haukatie 10 H, 02170 Espoo
heeler.yhdistys@gmail.com

TOIMIKUNNAT

JALOSTUSTOIMIKUNTA

Puheenjohtaja

Pia Markkanen
kennel.pinpoint@gmail.com
puh. +358 (0)45 885 5585

Varapuheenjohtaja

Julia Vanhapaasto
julia.vanhapaasto@hotmail.com

Sihteeri

Sanna Samio-Karine
heeler.jalostustoimikunta@gmail.com
puh. +358 (0)40 513 8351

Muut jäsenet

Teija Salomaa
kauhiakartano@gmail.com
puh. +358 (0)40 519 2303

Eeva Tuomisto
eeva.tuomisto@hotmail.com
puh. +358 (0)50 496 4992

Marjo Alanen
akhilleus@elisanet.fi
puh. +358 (0)50 506 6660

Asiantuntijajäsenet

Anna Floman, kasvattaja-asiantuntija
Auli Kiminki, luonneasiantuntija
Eeva Teräväinen, eläinlääkäri

Muut jalostustoimikunnan alaisuudessa toimivat henkilöt:

Saara Peltomäki, Heeler-Tinder
Heta Hassel, Heeler-Tinder

Jalostustoimikunnan posti

SLHY jalostustoimikunta,
Sanna Samio-Karine
Karjamaantie 99
05430 Nuppulinna
heeler.jalostustoimikunta@gmail.com

Ilmoitukset

Suuri terveystaulukko
heeler.terveystaulukko@gmail.com

Heeler-Tinder Suomi -facebook sivut
heeler.tinder@gmail.com

Kuvagalleria
heeler.kuvat@gmail.com

MUUT TOIMIHENKILÖT

LEHTITOIMIKUNTA

Marketta Lähdekorpi, päätoimittaja
Tinja Veikkolainen, toimitussihteeri
Maarit Mäkinen, taitto
Anna Ekman, toimittaja
heeler.harrastajat@gmail.com

ERIKOISNÄYTTELY & LEIRITOIMIKUNTA 2022

Mira Kares-Nyman
Eeva Tuomisto
Karri Heino
Piia Aaltonen
Pirkko Vuorilehto
Saana Sundell
Maija Ojajärvi
Essi Talonpoika
heeler.leiri@gmail.com

Jäsensihiteeri

Miia Valkki
heeler.jasensihiteeri@gmail.com

Puoti

Essi Talonpoika
heeler.puoti@gmail.com

Rahastonhoitaja

heeler.laskutus@gmail.com

Yhdistyksen tilinumero:

FI18 5080 0620 0758 55
SWIFT/BIC OKOYFIHH

Kotisivujen ylläpito

heeler.nettiimi@gmail.com

Näyttelyarvostelut

Elina Kallio
heeler.nlyarvostelut@gmail.com

Tapahtumakoordinaattori

Mira Kares-Nyman
mirakares@gmail.com

Aluekoordinaattori

Eeva Tuomisto
eeva.tuomisto@hotmail.com

ALUEYHTEYSHENKILÖT

Pääkaupunkiseutu

Pirkko Vuorilehto
pirkko.vuorilehto@gmail.com
puh: +358 (0)40 701 6152
Facebook-ryhmä:
Pääkaupunkiseudun heelerit

Satakunta

Uutta yhteyshenkilöä kaivataan!
Facebook-ryhmä:
Satakunnan heelerit

Kaakkois-Suomi

Heta Hassel
kennelpullmoon@gmail.com
puh. +358 (0)40 913 9564
Facebook-ryhmä:
Kaakkois-Suomen heelerit

Kanta-Häme

Jouni Valkki
jvalkki@gmail.com
puh. +358 (0)400 695 916
Facebook-ryhmä:
Kanta-Hämeen Heelerit

Pirkanmaa (Tampere)

Essi Ajomiwe
essi.talonpoika@hotmail.com
Facebook-ryhmä:
Pirkanmaan alueen heelerit

Keski-Suomi

Tiina Siimekselä
tiina.siimeksela@gmail.com
puh. +358 (0)44 257 9008
Facebook-ryhmä:
Keski-Suomen heelerit

Pohjanmaa

Outi Rantala
olive.rantala@gmail.com
puh. +358 (0)50 341 7025
Facebook-ryhmä:
Pohjanmaan heelerit

Pohjois-Suomi

Kirsi Kotisaari
kirsi.kotisaari@gmail.com
puh. +358 (0)50 413 8792
Facebook-ryhmä:
Pohjoisen heeleristit

Savo

Henna Sirviö
henna.sirvio@gmail.com
puh. +358 (0)50 357 2312
Facebook-ryhmä:
Savon HEELERISTIT

Pohjois-Karjala

Laura Kainulainen
lauranpostia@gmail.com
puh. +358 (0)50 555 9272
Facebook-ryhmä:
Pohjois-Karjalan heelerit

Varsinais-Suomi

Saana Sundell
saana.sundel@gmail.com
Facebook-ryhmä:
Varsinais-Suomen heelerit

Päijät-Häme

Anna Polkutie
a.polkutie@gmail.com
puh. +358 (0)44 010 9386
Merja Huuskonen
merhuus@gmail.com
puh. +358 (0)50 323 7115
Facebook-ryhmä:
Päijät-Hämeen Heelerit

HALLITUS TIEDOTTAA

Näin vuoden vaihteessa on mukava katsoa taaksepäin vuotta 2023. Tänä vuonna kaikki suunnitellut yhdistyksen tapahtumat vihdoinkin toteutuivat, osa niukemmalla osanottaja-koiramäärällä ja osa erittäinkin runsaalla osanotolla. Loppuvuoden tapahtumat olivat vauhdikkaat agilitiyrotumestaruudet Janakkalassa, käyttäytymisen ja ulkomuodon jalostustarkastus Lohjalla sekä näyttelymaailman suuri tapahtuma Koiramessut Helsingin Messukeskuksessa. Kiitos kaikille tapahtumiin reissanneille osallistujille, jokainen suoritus tai tulos kertoo rodun nykytilasta ja antaa tietoa ja työkaluja esimerkiksi kasvattajille.

Vuosikokous pidetään 19.3.2023 ja kutsu lähetetään alkuvuodesta sähköpostitse ja julkaistaan nettisivuilla. Pidämme kokouksen taas ns. hybridimallilla, eli jäsenten osallistuminen on mahdollista paikan päällä ja etäyhteydellä. Hallitus toivottaa kaikki tervetulleiksi!

Muistattehan että vuosikokouksessa valitaan uusia jäseniä hallitukseen. Jos vapaaehtoistyö heelereiden parissa kiinnostaa, ole rohkeasti yhteydessä yhdistyksen sihteeriin Pirkko Vuorilehtoon osoitteeseen heeler.yhdistys@gmail.com. Mikäli hallituspaikka ei niin kiinnosta, mutta olisit innokas järkkäilemään jotain muuta rodun hyväksi, löytyy yhdistyksestä monenlaista tekemistä. Lupaamme ottaa sinut kiitollisuudella mukaan puuhakkaaseen joukkoomme!

Kuten FB-ryhmässä onkin juteltu, lehtitoimikunnassa on akuutti tarve uusille apukäsille, kun useampi lehden ahkerista vanhoista tekijöistä siirtyy sivuun pestistään. Uskomme, että jäsenistämme löytyy lahjakkaita ihmisiä liittymään lehtitiimiin, joten odotamme yhteydenottoanne!

Jäsenmaksut 2023 lähetetään tammikuussa ja Vuoden Heeler -kisa avataan jälleen tammikuun alkupuolella.

JÄSENREKISTERI 2022

- Hallinnoi jäsentietojasi
- Ilmoittaudu tapahtumiin
- Osallistu tapahtumiin, osallistu keskusteluihin ja kyselyihin
- Vastaanota jäsenmaksut ja tiedotteet
- Etäluentojen seuraaminen
- Jäsenlehti sähköisesti luettavana
- Myös mobiilisovellus eri toimintoihin

Käyttöö varten tarvitsemme sähköpostiosoitteesi, jotta pääset kirjautumaan jäsenisivuille. Se on käyttäjätunnukseksi. Huom! Osoite ei voi olla sama kuin toisella perheenjäsenellä. Lähetäthän siis sähköpostiosoitteesi jäsenihteerillemme: heeler.jasensihiteeri@gmail.com

Marmalade's Nomination "Nomi". Kuva Pirjo Pulli.

TAPAHTUMAKALENTERI 2021 SLHY ry.

19.3.23	Vuosikokous
18.6.23	Helkkari 2023 – Lancashire heelerien erikoisnäyttely, Kouvola
2.-3.9.23	MH-luonnekuvaus, Mäntsälä
elokuu 23	Luonnetesti
10.9.23	Suomen Seurakoirayhdistyksen erikoisnäyttely, Lahti
16.-17.12.23	Koiramessut ja Voittaja-näyttelyt, Helsinki

Seuraa Facebookin alueellisia heeler-ryhmiä ja niiden tapahtumia, linkit löytyvät osoitteesta:
<http://lancashireheeler.fi/yhdistys/toimikunnat/alueyhdyshenkilot>

© Elaine Syrett

Kiitos sitoumuskasvattaja, kun olet liittännyt pennunostajasi SLHY ry:n jäseneksi

kennel Isrik, kasvattaja Lasse Myllylä
kennel Kauhia Kartano, kasvattaja Teija Salomaa

Suomen Kennelliiton koirarekisteriohje uudistuu vuoden 2023 alusta

Koirarekisteriohje uudistuu kokonaan vuoden 2023 alusta. Rekisteröintimaksuille tulee uudistuksen myötä porrastetut lisämaksut. Narttujen jalostuskäyttöön määritellään selkeät ikäraajat. Erillinen Ei jalostukseen- eli EJ-rekisteri poistuu.

Uudistuksen tavoitteena on ollut selkiyttää ja joustavoittaa ohjeistusta. Käytännössä koko koirarekisteriohjeen teksti on kirjoitettu uusiksi. Tässä tiedotteessa kerrotaan keskeisimmistä muutoksista.

Uudistuksen piti alun perin tulla voimaan jo vuoden 2022 alusta, mutta koska sen käyttöönottoon haluttiin varata riittävästi aikaa, siirrettiin käyttöönottoa vuodelle eteenpäin. Ohjetta myös vielä täsmennettiin.

Pentue on rekisteröitävä viimeistään nelikuisena

Kasvattajan tulee rekisteröidä pentueensa viimeistään neljän kuukauden sisällä pentueen syntymästä. Poikkeuksia tähän voidaan tehdä vain Kennelliiton luvalla.

Kasvattajalle voidaan merkitä kolme pentuetta ilman kennelnameä. Neljännessä kennelnimettömästä pentueesta alkaen kasvattajalta peritään erillinen lisämaksu.

Muutokset koskevat 1.1.2023 alkaen astutettuja pentueita.

Nartun jalostuskäyttöön selkeät ikäraajat

Nartun jalostuskäytölle tulee selkeät ikäraajat. Nartun saa astuttaa aikaisintaan 18 kuukauden iässä, jos rodun PEVISA-ehdot sen sallivat. Kymmenen vuotta täyttäneitä narttua ei saa astuttaa. Nartulle rekisteröidään korkeintaan kaksi keisarinleikkauksella syntyneitä pentuetta.

Jalostuslainassa oleva koira voi myös olla narttu. Jalostuslainaan tuodulle nartulle voidaan rotujärjestön aloitteesta myöntää poikkeuslupa rotukohtaisista erityisehdoista yhden pentueen rekisteröintiin.

Porrastetut lisämaksut ohjaavat noudattamaan yhteisiä sääntöjä

Koirarekisteriohjeen uudistus koskee 1.1.2023 alkaen astutettuja pentueita. Uuden koirarekisteriohjeen mukaan pentueen rekisteröintimaksu korottuu porrastetusti, jos pentue ei täytä kaikkia pentuerekisteröinnin ehtoja, tai koko pentue asetetaan Kennelliiton määräämään jalostuskieltoon. Tiedot vuoden 2023 rekisteröintimaksuista päivitetään Kennelliiton verkkosivuille hinnastoon, kun ne on päätetty. Koiralla voi olla vain yksi lisämaksulla rekisteröity pentue, jos lisämaksu on määrätynyt koiraa koskevasta syystä. Rajoitus koskee sitä vanhempaa, joka ei täytä rekisteröinnin ehtoja astutusohjeella.

Ei jalostukseen -rekisteri poistuu, mutta koira voidaan merkitä jalostuskieltoon

Ei jalostukseen- eli EJ-rekisteri poistuu, mutta koiria voidaan merkitä vapaaehtoisesti tai siirtää joko toistaiseksi voimassa olevaan tai pysyvään jalostuskieltoon.

Kasvattaja voi asettaa rekisteröinnin yhteydessä vapaaehtoisesti jalostuskieltoon pennun tai koko pentueen, jos niissä on kasvattajan mielestä sellainen vika tai ominaisuus, ettei niitä tule käyttää jalostukseen. Jalostuskielto on tällöin perusteltava. Myös omistaja voi anoa Kennelliitolta koiransa asettamista jalostuskieltoon. Pysyvä jalostuskielto ja kiellon syy näkyvät julkisesti koiran tiedoissa.

Kennelliitto asettaa nartun väliaikaiseen jalostuskieltoon, jos se pennutetaan tiheästi Koirarekisteriohjeen sallimissa rajoissa tai se astutetaan alle 18 kuukauden iässä.

Kennelliitto asettaa pysyvään jalostuskieltoon:

- koiran ja sen pentueen, kun koiralla on Kennelliiton hyväksymissä virallisissa terveystutkimuksissa asteikon huonoin tulos (kynnärniveldysplasia, kynnärnivelen inkongruenssi, lonkkaniveldysplasia, olkanivelen osteokondroosi, polvilumpioluokaatio ja spondyloosi)
- pentueen ja sen emän, kun yli kahdeksan vuoden ikäisenä astutettu narttu on synnyttänyt tiheästi
- koiran tai pentueen, joka on isä-tytär-, äiti-poika- tai täyssiarasuyhdistelmästä
- koiran tai pentueen, jonka polveutuminen on osoitettu vääräksi tai on epäselvä
- pentueen, jolle Kennelliitto ei ole myöntänyt tarvittavaa poikkeuslupaa
- pentueen, jonka yli 8-vuotiaasta emästä ei ole toimitettu eläinlääkärintodistusta
- pentueen, jonka isän kivekset eivät ole normaalit.

Jos koira on saanut Kennelliiton virallisissa terveystutkimuksissa asteikon huonoimman tuloksen, näkyvät jalostuskiellon syy ja ei jalostukseen -merkintä julkisesti koiran tiedoissa. Samoin julkisesti näkyvät jalostuskieltoon merkityn koko pentueen jalostuskielto ja sen syy pentujen tiedoissa, ja ne merkitään pentujen rekisteritodistuksiin pentuerekisteröinnin yhteydessä.

FIX-rekisteri poistuu ja roturisteytyskoirille tulee oma rekisteri

Myös moniroituksille ja rekisteröimättömille koirille tarkoitettu niin sanottu FIX-rekisteri poistuu. Sen tilalle tulee tunnistusmerkintätietokanta, jonne merkitään koirat, joita ei voi ilmoittaa FI- tai ER-rekisteriin.

Kennelliiton hyväksymissä roturisteytysprojekteissa syntyville koirille tulee oma rekisteri. Tulevan roturisteytysrekisterin tarkoituksena on helpottaa roturisteytysprojektien toteutusta.

Joulutervehdys!

Jalostustoimikunta kiittää kuluneesta vuodesta heelereiden kasvattajia ja omistajia. Olette olleet jälleen erittäin aktiivisia niin terveystarkastusten, näyttelyiden, kokeiden kuin testien osalta. Kiitos myös siitä, että olette ahkerasti ilmoittaneet tärkeistä asioista yhdistyksen eri kanaviin mm. terveystaulukkoon, kuvagalleriaan ja Heeler Tinderiin.

Sydämellistä joulua ja paljon ilon hetkiä heelereidenne kanssa vuodelle 2023 toivottaa jalostustoimikunta; Pia Markkanen, Sanna Samio-Karine, Julia Vanhapaasto, Eeva Tuomisto, Teija Salomaa, Marjo Alanen, Anna Floman, Auli Kiminki ja Eeva Teräväinen.

Ruokaviraston uusi koirarekisteri

Kaikkien koirien tunnistus- ja haltijatiedot on ilmoitettava 1.1.2023 alkaen Ruokaviraston ylläpitämään koirarekisteriin. Siirtymäaika ennen 1.1.2023 syntyneille koirille on 31.12.2023 saakka.

Lähtökohtaisesti kaikki Suomessa olevat koirat pitää ilmoittaa Ruokaviraston koirarekisteriin eläimen haltijan toimesta 31.12.2023 mennessä riippumatta siitä, onko koira mahdollisesti rekisteröity jo johonkin muuhun rekisteriin, esimerkiksi Kennelliiton koirarekisteriin. Jos koira ei ole aiemmin merkitty mikrosirulla, pitää se myös siruttaa. 1.1.2023 jälkeen syntyvät koirat on sirutettava ja ilmoitettava rekisteriin 3 kuukauden kuluessa syntymästä, tai jos pentu luovutetaan uudelle haltijalle ennen 3 kuukauden ikää, on toimenpiteet tehtävä jo ennen pennun luovutusta. Luovutuksen jälkeen sekä pentujen kasvattajan että uusien haltijoiden tulee päivittää tiedot rekisteriin. Tiedot tulee päivittää ruokaviraston koirarekisteriin myös aina, jos koira myöhemmin vaihtaa omistajaa.

Koiran haltija ilmoittaa koiran Ruokaviraston rekisteriin ja maksaa rekisteröintimaksun. Oman haltijatietonsa lisäksi hän ilmoittaa koiran mikrosirun tunnistuskoodin, sirun asettajan nimen ja osoitteen sekä sirun asettamispäivämäärän, koiran syntymäajan tai arvion siitä, ja koiran syntymämaan, jos se ei ole Suomi. Lisäksi rekisteriin merkitään koiran nimi, koiran rotu, tai sen puuttuessa tiedot koiran tuntomerkeistä, sekä koiran sukupuoli ja väri.

Asetuksen astuttua voimaan mikrosirun asettaja antaa koiralle tunnistustodistuksen ja koiran haltija ilmoittaa tunnistustodistuksen tiedot rekisteriin. Ennen 1.1.2023 tunnistusmerkityillä rotukoirilla ei ole tunnistustodistusta, eikä niille sitä tarvitse hankkia, vaan koira voidaan ilmoittaa rekisteriin esimerkiksi sähköisen asioinnin kautta niillä tiedoilla, jotka sillä jo olevista muista asiakirjoista, esimerkiksi kennelliiton rekisteritodistuksesta, ilmi.

Rekisteröinnistä Ruokaviraston rekisteriin perittävä tarkka hinta ei ole vielä tiedossa, Asiasta tullaan tiedottamaan tarkemmin ennen rekisterin avautumista.

Ruokaviraston rekisteriä rakennetaan vielä, mutta sen teknisessä rakenteessa on huomioitu, että tulevaisuudessa voidaan antaa Kennelliitolle ja muille soveltuville toimijoille mahdollisuus lähettää tietoja rajapinnan kautta viranomaisrekisteriin. Jos tämä toteutuu, Kennelliiton tavoitteena on mahdollistaa jäsentensä mahdollisimman helppo asiointi Kennelliiton omien järjestelmien kautta ja kehittää toimintonsa Ruokaviraston koirarekisterin rajapinnan vaatimusten mukaisiksi. Koirarekisterissä on siirtymäaika 31.12.2023 saakka, eli kaikkia koiria ei tarvitse ilmoittaa Ruokaviraston rekisteriin heti vuoden 2023 alussa.

Koirien, kuten muidenkin eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä Ruokaviraston rekisteriin valvovia viranomaisia ovat lailla säädetysti, kuntien valvontaeläinlääkärit ja muut kunnaneläinlääkärit sekä aluehallintovirastojen läänineläinlääkärit. Valvontaoikeus on myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tarkastajilla sekä Tullilla, kun eläimiä siirretään jäsenvaltioiden välillä. Pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa eli ns. kotirauhan piirissä eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä voidaan valvoa muun valvonnan yhteydessä esim. eläinsuojelutarkastusten yhteydessä.

Koirien tunnistamisesta ja rekisteröinnistä on säädetty maa- ja metsätalousministeriön asetuksella 68/2022 (aiempi versio 1/2021). Ruokaviraston koirarekisteri on viranomaisrekisteri, jonne talletetaan asetuksen 5 § mukaiset tiedot.

Lisätietoja koirarekisteristä, usein kysytyt kysymykset
www.ruokavirasto.fi/koirarekisteri/ukk/

Ruokaviraston koirarekisterin varsinainen verkko-osoite ilmoitetaan myöhemmin ja se avataan 1.1.2023, jonka jälkeen koiria voi ilmoittaa rekisteriin sähköisellä asioinnilla tai lomakkeelle. Asiakaspalvelu aloittaa 2.1.2023.

Kiinnostaako Sinua heelerin luonne, astu aitiopaikalle ja kouluttaudu

KOETOIMITSIJAKSI

Koetoimitsijakoulutukseen voivat osallistua kennelpiirien, rotujärjestöjen, liittojen ja kennelyhdistysten jäsenet yhdistyksen suosituksesta. Koulutukseen hakeutuvalla on oltava riittävästi tietoa omista koemuodoistaan. Koulutus toteutetaan kahdessa osassa. Perusosassa (koetoimitsijan peruskurssi) keskitytään koemuodoille yhteisen tietouden antamiseen. Toisessa osassa (koetoimitsijan lajicurssi) annetaan koemuotoon liittyvä erikoiskoulutus. Koulutuksen hoitavat ko. koemuodon ylituomarit sen sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti. Koetoimitsijaksi pätevytykseen osallistujan on suoritettava molemmat jaksot **järjestyksessä 1-2** hyväksytysti.

Koulutetut koetoimitsijat anovat toimitsijakorttinsa alueensa kennelpiiriltä, voimassa olevan koetoimitsijakortin haltijalla on vapaa pääsy Suomen Kennelliiton alaisiin näyttelyihin ja kokeisiin. Tiedot niin peruskursseista kuin lajikursseista löytyvät **Kennelliiton tapahtumakalenterista**.

Tarvittaessa Lancashire heeler -yhdistyksen suositusta, sen myöntää yhdistyksen hallitus heeler.yhdistys@gmail.com

Erityisesti toiveena ovat uudet MH-luonnekuvaus-toimihenkilöt. SLHY KUSTANTAA KOULUTUKSESI tulevien kuvausten työpanosta vastaan.

HEELERLEIRI 2023 KAIPAA TEKIJÖITÄ

Löytyykö Sinun porukaltasi intoa ja mahdollisuuksia järjestää heeler-leiri 2023?

Ajankohta ja paikka neuvoteltavissa.

Leirit ovat usein olleet yöpymismahdollisuudella ja kestäneet pari päivää, mutta kyseeseen voi tulla myös yksi leiripäivä sopivien aktiviteettien kera.

Ota rohkeasti yhteyttä os. heeler.yhdistys@gmail.com

Lyhytraajaisuus aiheutuu retrogeeneistä

Koirilla tunnetaan tällä hetkellä kaksi raajojen pituuteen vaikuttavaa retrogeeniä. Kummallakin retrogeenillä on vaikutusta koirien hyvinvointiin, ja siksi ne tulee huomioida myös jalostuksessa.

Retrogeenit – yhdessä lyhytraajaisuus, toisessa ennenaikainen välilevyrappeuma

Lyhytraajaisuus ei ole koiraeläimen normaali rakenne. Joillakin roduilla, esimerkiksi mäyräkoirilla, corgeilla ja tiibetinspanielilla, se on kuitenkin toivottu ja jalostusvalinnalla ylläpidettävä, rotutyypillinen ominaisuus. Lyhytraajaisuuden aiheuttaa perinnöllinen luiden kasvu- ja luutumishäiriö.

Vuonna 2009 selvisi, että lyhytraajaisilla koirilla on kromosomissa 18 ylimääräinen kopio, niin sanottu retrogeeni, FGF4-nimisestä kasvutekijägeenistä. FGF4-kasvutekijägeeni toimii kudosten kasvun edistäjänä yksilönkehityksen aikana. Ylimääräinen kopio aiheuttaa geenin liiallisen ilmentymisen ja saa aikaan raajojen pitkien luiden kasvuprosessin ajoittumisen sikiökauden väärään kohtaan. Raajojen luiden kasvulevyt sulkeutuvat liian aikaisin, jolloin luut eivät kehity normaaliin mittaan, ja raajoista tulee lyhyet ja käyrät.

Vuonna 2009 kromosomista 18 (CFA18) tehdyn FGF4-retrogeenilöydön lisäksi kesällä 2017 julkaistiin tutkimus, jonka mukaan koirilla esiintyy samaa retrogeeniä myös kromosomissa 12 (CFA12). Myös tämä mutaatio aiheuttaa raajojen lyhenemistä. Yhdessä esiintyessään CFA12- ja CFA18-retrogeenit saavat aikaan selvästi lyhyemmät raajat kuin kumpikaan retrogeeni yksinään.

Huomionarvoista kesän 2017 tutkimuksessa oli löydös CFA12-retrogeenin roolista lyhytraajaisiin koiriin liitettyssä välilevysairaudessa: retrogeeni toimii riskigeeninä. Tämän tutkijat päättelivät siitä, että esimerkiksi cairnterrierillä ja valkoisella länsiylämaanterrierillä ei esiinny tätä sairautta, vaikka niillä esiintyy CFA18-retrogeeniä. Toisaalta sairautta esiintyy suhteellisen paljon roduissa, joissa on vain CFA12-retrogeeniä mutta ei ollenkaan CFA18-retrogeeniä.

Kummatkin retrogeenit kopiomäärineen (0, 1 tai 2) voidaan todeta koiran genomista kaupallisella dna-testillä.

Raajoja lyhentäviä FGF4-retrogeenejä on siis tunnistettu kaksi:

1. Kromosomissa 18 sijaitseva retrogeeni lyhentää raajoja voimakkaasti. Koirilla, joilla on kaksi kopiota retrogeenistä, on lyhyemmät raajat kuin koirilla, joilla on vain yksi kopio. Retrogeeni on siis epätäydellisesti dominantti. Tämän retrogeenin aiheuttamaa lyhytraajaisuutta kutsutaan myös *kondrodysplasiaksi* (CDPA).
2. Kromosomissa 12 sijaitseva retrogeeni lyhentää raajoja vähemmän kuin kromosomin 18 retrogeeni, mutta aiheuttaa selkärangan välilevyjen ennenaikaisen rappeutumisen ja on siten riskigeeni välilevysairaudelle. Retrogeenin vaikutus välilevysairauden riskiin on dominoiva ja raajojen pituuteen epätäydellisesti dominoiva. Kaksi kopiota tästäkin retrogeenistä siis lyhentää raajoja enemmän kuin yksi kopio. Koiria, joilla on yksi tai kaksi kopiota tästä retrogeenistä, nimitetään *kondrodystrofiseksi* (CDDY).

Lyhytraajaisia koiria on jo vuosikymmeniä nimitetty kondrodystrofiseksi, joten vuonna 2017 tehdyn CFA12-retrogeenilöydön myötä syntynyt uusi jaottelu saattaa aiheuttaa sekaannuksia. Nykyisin kondrodystrofia-nimitys liitetään yleensä vain koiriin, joilla on taipumus välilevyjen varhaiseen rappeutumiseen CFA12-retrogeenin myötä. Myös tässä kirjoituksessa tehdään näin.

FGF4-retrogeenien esiintyminen eri koiraroduissa

CFA18-retrogeeniä on todettu esiintyvän 32 rodussa ja CFA12-retrogeeniä 40 rodussa. Kumpaakin retrogeeniä esiintyy 23 rodussa (Taulukko 1).

CFA18-retrogeeni on fiksoitunut 15:ssä rodussa. Se on lyhytraajaista ilmiä määrittävä geeni esimerkiksi basset houndilla, kiinanpalatsikoiralla, mäyräkoirilla, tiibetinspanielilla sekä welsh corgeilla. Fiksoituminen tarkoittaa, ettei rodussa ole tästä geenistä normaalimuotoa lainkaan, vaan ainoastaan retrogeeniä.

CFA12-retrogeeni on Batcherin (2019) tutkimuksen mukaan fiksoitunut beaglella, cavalier kingcharlesinspanielilla ja clumberinspanielilla sekä lähes fiksoitunut mäyräkoirilla, cockerspanielilla, amerikancockerspanielilla ja ranskanbulldoggilla.

Taulukko 1. FGF4-retrogeenien esiintyminen tutkituilla roduilla (taulukon suuren koon vuoksi tässä esitetään vain osa siitä; koko taulukko esillä Batcher ym. 2019 nettijulkaisussa).

Rotu	Koirien lukumäärä	Esiintymisfrekvenssi* (%)	
		CFA12 FGF4-retrogeeni	CFA18 FGF4-retrogeeni
Beagle	29	100	0
Cavalier kingcharlesinspanieli	25	100	0
Clumberinspanieli	6	100	0
Mäyräkoira	509	97	98
Amerikancockerspanieli	13	96	0
Cockerspanieli	14	96	0
Ranskanbulldoggi	113	94	1
Dandiedinmontinterrieri	28	88	98
Welsh corgi pembroke	63	83	98
Welsh corgi cardigan	7	79	83
Skyenterrieri	13	77	100
Basset hound	38	66	92
Pekingeesi	32	61	94
Coton de Tuléar	14	57	89
Villakoira (kääpiö ja toy)	119	57	19

*Esiintymisfrekvenssi kertoo kuinka suuri osuus rodun geeneistä kyseisessä geenipaikassa (lokuksessa) on retrogeeniä. Jos esiintymisfrekvenssi on 97 %, on kyseisen lokuksen geeneistä 97 % retrogeeniä ja 3 % jotain muuta.

Riskinä välilevytyrät, halvaukset, nivelrikko

Kondrodystrofisten koirien nikamavälilevyjen rappeutuminen alkaa jo ensimmäisenä elinvuotena. Koiran varttuessa rappeutuminen jatkuu. Välilevyn hyytelömäinen ydin kovettuu ja kalkkeutuu, jolloin sen iskunvaimennuskyky heikkenee eikä se kykene suojaamaan selkärankaa siihen vaikuttavilta voimilta. Rappeutuessaan välilevyt myös kalkkeutuvat. Rappeutuneet välilevyt ovat alttiita tyräytymiselle selkäydinkanavaan ja jopa repeytymiselle (Taulukko 2). Muilla kuin kondrodystrofisilla koirilla välilevyrappeumaa tavataan paljon myöhemmin. Tämä rappeutuminen on normaali ikääntymiseen liittyvä ilmiö.

Lyhytraajaiset koirat ovat alttiita etu- ja takaraajojen eriasteiselle taipumiselle sekä kyynärnivelen osien yhteensopimattomuudelle (inkongruenssi).

Taulukko 2. Hyvinvointihaittoja, joille kromosomien 12 ja 18 FGF4-retrogeenit altistavat.

FGF4-retrogeeni	Ilmiasu/termi	Aiheuttaa/altistaa	Mahdollisia hyvinvointihaittoja
CFA12 (kromosomi 12) , vallitseva periytyminen	Kondrodystrofia, välilevyjen ennenaikainen rappeutuminen	Välilevytyrä Välilevyn repeytyminen	Kipu ja halvausoireet Selkäydin- ja hermovauriot Pysyvä selkäydinvaurio
CFA18 (kromosomi 18) , epätäydellisesti vallitseva periytyminen	Kondrodysplasia, lyhytraajaisuus	Kyynärnivelen osien yhteensopimattomuus (inkongruenssi) Raajojen taipuminen ja asentovirheet	Epänormaalit liikkeet Nivelrikko ja kipu Raajojen virheasentoihin ja taipumiseen liittyvät hankautumiset sekä tassujen callusmuodostus ja tulehdukset

Välilevytyrä aiheuttaa kipua ja halvausoireita

Eläinlääketieteen tohtori Anu Lappalaisen kirjoituksessa Kennelliiton nettisivuilla kerrotaan, että välilevytyrän oireet ovat seurausta selkäydin- ja hermovaurioista. Tyräytynyt välilevymateriaali aiheuttaa painetta selkäyttimeen ja sitä kautta kipua ja halvausoireita. Osalla koirista on oireita vain kerran, toisilla ne uusiutuvat. Vakavimmillaan tyrä voi johtaa pysyvään selkäydinvaurioon ja koiran eutanasiaan.

Välilevyjen tyräytymiseen vaikuttaa kondrodystrofiaan liittyvän välilevyrappeuman lisäksi myös koiran rakenteeseen ja elinympäristöön liittyviä tekijöitä sekä mitä ilmeisimmin myös pienempivai- kuttaisia geenejä. Esimerkiksi ylipaino ja selän suhteellinen pituus ovat yhteydessä tyräriskiin (mitä pidempi selkä, sitä suurempi riski).

Välilevytyrää hoidetaan joko konservatiivisella hoidolla tai leikkaushoidolla. Konservatiivinen hoito sisältää täydellistä lepoa, tulehduskipulääkkeitä ja fysioterapiaa. Toistuvien tai jatkuvien kipujen ja halvausoireiden suositeltu hoito on leikkaus, jossa selkäydintä painava tyräytynyt välilevymateriaali poistetaan. Ennuste on useimmiten hyvä, mutta toipuminen vakavasta halvauksesta voi kestää pitkään.

Välilevytyrille alttiilla koirilla voi olla elämänsä aikana useita tyriä eri nikamaväleissä.

Kasvulevyjen ennenaikainen sulkeutuminen aiheuttaa raajojen taipumista

Lyhytraajaisilla koirilla esiintyy sekä etu- että takaraajojen taipumista, jonka syynä on kasvulevyjen ennenaikainen sulkeutuminen.

Kyynäriluun alapään kasvulevyn ennenaikainen sulkeutuminen johtaa liian aikaiseen kyynäriluun kasvun tyrehtymiseen. Tästä taas aiheutuu kyynär- ja varttinäluiden epäsynkroninen kasvu. Näin muodostuu lyhytraajaisille koirille tyypillinen, ns. *valgus*-asento: tassut kiertyvät ulospäin ja ranteet taipuvat sisäänpäin. Joskus varttinäluun yläpää menee osittain sijoiltaan.

Sääriluun kasvulevyn liian aikainen sulkeutuminen aiheuttaa takajalan taipumisen kintereestä sisäänpäin (ns. *pes varus*). Sääriluun ulkoreuna kasvaa sisäreunaa pidemmäksi aiheuttaen jalan alaosan taipumisen sääriluun ja kintereen telaluun välisestä nivelestä sisäänpäin kohti keskilinjaa. Tila kehittyy noin puolen vuoden iässä.

Pes varukseen voi liittyä myös polvilumpion sijoiltaanmeno. Lievimmillään *pes varus* aiheuttaa koiran länkisäärisyuden. Vakavimmillaan koiralla on liikkumisvaikeuksia.

Vakava *pes varus* hoidetaan kirurgisesti. Ajoissa tehdyn leikkauksen ennuste on hyvä. Hoitamattomana vakava tila johtaa kipua aiheuttavaan, invalidisoivaan nivelrikkoon.

Raajojen virheasennot aiheuttavat nivelrikkoa, joka synnyttää kroonista kipua. Virheasunnoista johdettavat nivelongelmat ja -kivut ilmenevät usein selkeämmin vasta koiran ikääntyessä ja kun sairaus on edennyt pitkälle.

Kovin taipuneissa raajoissa virheasennot aiheuttavat myös raajojen hankautumista rintakehään sekä tassujen virheasentoja ja vinoa askeltamista. Vääränlaisen painonkannon myötä tassuihin voi muodostua callusta: iho paksuntuu ja halkeilee. Tassut saattavat tulehtua. Asentovirheistä johtuvan tassutulehduksen hoito on usein haastavaa, eikä parantavaa hoitoa välttämättä ole. Jos asentovirhe voidaan korjata kirurgisesti, poistuu myös tulehduksen aiheuttaja.

Koiria, joiden tila on vaatinut leikkauksen, ei saa käyttää jalostukseen. Jalostukseen ei saa käyttää myöskään koiria, joilla raajojen kiertyminen ja taipuminen ovat vakava-asteisia tai aiheuttavat oireita.

Kyynärnivelessä kasvulevyjen ennenaikainen sulkeutuminen aiheuttaa inkongruenssia

Kyynärnivelessä kasvulevyjen ennenaikainen sulkeutuminen aiheuttaa nivelen osien keskinäistä yhteensopimattomuutta eli inkongruenssia. Inkongruenssista johtuen kyynärnivel ei ojennu kunnolla ja ranne on epäedullisessa asennossa. Osalle koirista kyynärpään ojennus tuottaa kipua.

Tutkimuksessa vuodelta 2016 todettiin inkongruenssin aiheuttaman kyynärnivelsairauden todennäköisyyden olevan lyhytraajaisilla koirilla 3,5-kertainen normaaliraajaisiin koiriin verrattuna.

Inkongruenssin ensimmäiset oireet ovat yleensä kipu ja ontuminen. Oireilevat koirat on usein hoidettava kirurgisesti. Leikkaus tulisi tehdä riittävän ajoissa, jolloin kyynärvarren luiden nivelpintojen porrastus voi vielä korjaantua.

Inkongruenssilla röntgenseulontamenetelmä

Kennelliitossa annetaan tällä hetkellä röntgentutkimukseen perustuvia inkongruenssiläusuntoja (Taulukko 5).

Vaikea (INC3) ja kohtalainen (INC2) inkongruenssi on selvästi epänormaalia ja altistaa kyynärnivelen nivelrikolle. Nämä koirat tulisi jättää pois jalostuksesta. Lievät inkongruenssitapaukset (INC1) olisi hyvä yhdistää normaalituloksen (INC0) saaneiden koirien kanssa. Kaikissa roduissa tämä ei ole mahdollista, ja tervenivelisten jalostuskoirien puutteessa käytetään jalostukseen myös koiria, joilla on kohtalainen inkongruenssi.

Taulukko 5. Kennelliitossa käytössä oleva inkongruenssiasteikko, joka perustuu olkakyyntäluunivelen nivelraon leveimmän kohdan mittaamiseen ja luupiikkien esiintymiseen.

NC0 normaali	Nivelrako on kapea ja tasainen, kyynär- ja varttinäluun välillä ei ole porrasta. Ei nivelrikkoon viittaavia muutoksia
NC1 lievä	Nivelrako ei ole täysin kapea ja tasainen: kyynär- ja varttinäluun välillä on pieni porrastus tai nivelraossa olka- ja kyynäriluun välillä on korkeintaan 2 mm leveä rako. Ei nivelrikkoon viittaavia muutoksia.
NC2 kohtalainen	Nivelrako ei ole kapea ja tasainen: kyynär- ja varttinäluun välillä on porrastus tai nivelraossa olka- ja kyynäriluun välillä on 2–3 mm leveä rako.
INC3 vaikea	Nivelraossa olka- ja kyynäriluun välillä 3 mm tai sitä leveämpi rako tai kyynär- ja varttinäluun välillä on porrastus, tai nivel on muuten selvästi epämuotoinen.

Rakenne kuntoon jalostuksen avulla

Raajojen kiertymistä ja taipumista sekä kyynärnivelen inkongruenssia voidaan vähentää suosimalla jalostuksessa koiria, joilla etu- ja takaraajojen rakenne sekä liikkeet ovat normaalit.

Katri Ollila kiinnittää eläinlääketieteen kirjallisuuskatsauksessaan huomiota joidenkin lyhytraajaisien koirarotujen rotumääritelmiin. Niissä luonnehditaan toivottuina ominaisuuksia, joita edellä on lueteltu kyynärnivelen kasvuhäiriöstä johtuviksi, kipua aiheuttaviksi oireiksi. Esimerkiksi eturaajojen liikkeet "matalat" tai "ei liioitellun korkeat" ovat yhteneväiset tutkimuksissa kuvailtujen inkongruenssioireiden kanssa: koirien eturaajojen liikkeet ovat matalat, koska raajan koukistus ja ojennus tuotetaan pelkästään olkapäästä. Inkongruenssi näkyy nimenomaan koiran eturaajojen liikkeessä: liike on melova, kun koira heilauttaa eturaajat ulkokautta eteen.

Rotumääritelmässä toivotaan osalle lyhytraajaisista roduista myös seuraavia kasvulevyjen ennenaikaiseen sulkeutumiseen liittyviä ominaisuuksia:

- eturaajat "käyrät" tai "hieman kaarevat",
- kyynärvarret "edestä katsottuna yläosastaan hieman kaarevat" tai "hieman kaareutuneet"
- etutassut "hieman ulospäin kääntyneet" tai "hieman ulkokierteiset".

Rotumääritelmiä sekä niiden tulkintoja tulisi tarkastella erittäin kriittisesti, jotta jalostuksen tavoitteena ei ole sairaalloisia piirteitä.

Koko artikkeli on luettavissa Koiramme lehden numerossa 3-2022 sekä Katariina Mäen artikkelipankista www.katariinamaki.com

Kuvat Iida Lähdekorpi

Kuva Marketta Lähdekorpi

SLHY jalostustoimikunta

Heelereiden lyhytraajaisuutta aiheuttavien retrogeenien selvittäminen

Koirien hyvinvointi on noussut kuumaksi ja tärkeäksi puheenaiheeksi viime vuosina. Mm. lyhytkuonoiset eli brakyrodut ovat olleet näkyvästi otsikoissa johtuen niiden ulkonäkökeskeiseen jalostukseen liitetystä ongelmista. Seuraavaksi on väläytelty kysymyksiä lyhytraajaisten koirien terveydentilasta. Tästä syystä SLHY ry:n jalostustoimikunta yhdessä hallituksen kanssa on päättänyt kartoittaa Lancashire heelereiden geneettisen perimän lyhytraajaisuutta aiheuttavien retrogeenien osalta. Lancashire heelereiden taustalla uskotaan olevan mm. welsh corgia, joilla esiintyy kumpaakin retrogeeniä. Perimästä huolimatta tiedossamme ei kuitenkaan ole välilevyrappeumaa sairastavia heelereitä.

Retrogeenin kartoittamiseksi tarkoituksena on testata kaiken kaikkiaan 30 heelerä. Testauksia tehdään 10 koiran otoksin ja ensimmäiset näytteet otettiin jalostustarkastuspäivän yhteydessä. Jos kaikki testatut 30 koiraa eivät kanno CDDY retrogeeniä, voimme olettaa, ettei sitä esiinny rodussamme. Jos CDDY retrogeeniä esiintyy seuraavassa otoksessa, on pohdittava, kuinka siihen jatkossa suhtaudumme ja onko syytä tutkituttaa ainakin jalostuskoirat. Seuraava kymmenen mahdollisimman erisukuisen koiran otos on tarkoitus testata alkuvuodesta.

Laboratorioksi valikoitui Laboklin, jonka geenitestivalikoimaan kuului testipaketti, joka selvittää koiran geneettisen tiedon kondrodysplasian (CDPA) ja kondrodystrofian (CDDY ja IVDD riski) osalta. Lisäksi Laboklin on Suomen Kennelliiton hyväksymä laboratorio.

Yhdistys tulee hakemaan rotujärjestöltä toimintamäärärahaa geenitestien kustannusten kattamiseen.

Tulosten tulkinta

Retrogeenien kopiomäärä koiralla on joko 0, 1 tai 2

Kondrodysplasia (CDPA) / CFA18 FGF4-retrogeeni

Kromosomissa 18 sijaitseva retrogeeni lyhentää raajoja voimakkaasti. Koirilla, joilla on kaksi kopiota retrogeenistä, on lyhyemmät raajat kuin koirilla, joilla on vain yksi kopio.

N/N = koiralla on 0 kopiota CDPA retrogeenistä
 N/CDPA = koiralla on 1 kopio CDPA retrogeenistä
 CDPA/CDPA = koiralla on 2 kopiota CDPA retrogeenistä

Kondrodystrofia (CDDY) / CFA12 FGF4-retrogeeni

Kromosomissa 12 sijaitseva retrogeeni lyhentää raajoja vähemmän kuin kromosomin 18 retrogeeni, mutta aiheuttaa selkärangan välilevyjen ennenaikaisen rappeutumisen (IVDD) ja on siten riskigeeni välilievysairaudelle. Kaksi kopiota tästäkin retrogeenistä lyhentää raajoja enemmän kuin yksi kopio.

N/N = koiralla on 0 kopiota CDDY retrogeenistä
 N/CDDY = koiralla on 1 kopio CDDY retrogeenistä
 CDDY/CDDY = koiralla on 2 kopiota CDDY retrogeenistä

Testatut koirat:

Tulos:

Nimi	Kondrodysplasia (CDPA)	Kondrodystrofia (CDDY and IVDD risk)
Axa's Warrior Of Fangorn Forrest	CDPA/CDPA	N/N
Bovenop Coppola Heeler	CDPA/CDPA	N/N
Doing Family Business	CDPA/CDPA	N/N
Marmalade's Nugatti	CDPA/CDPA	N/N
Kauhia Kartano Estelle	CDPA/CDPA	N/N
Lankeela Take It Easy	CDPA/CDPA	N/N
Parabar Peatrie	CDPA/CDPA	N/N
Villemoon's Johnny Dogs	CDPA/CDPA	N/N
Limespirit Daisy Darling	tulos ei ole vielä saapunut	
Mirox Rex Marron Le Beau	CDPA/CDPA	N/N

Heelerkuvagalleria kaipaa kuvaa heeleristäsi!

Joko sinä olet lähettänyt heelerisi kuvan tähän uuteen hienoon heelerkuvagalleriaan? Mikäli et vielä ole, niin lähetäthän kuvan koirastasi osoitteeseen heeler.kuvat@gmail.com ja nimeä kuva lähetettäessä "heelerkuvagalleria, koiran virallinen nimi, rekisterinumero, sukupuoli sekä kuvaajan nimi". Kuvan voit toimittaa alkuperäisessä koossa muokkaamattomana, tarvittaessa kuvaan tehdään tarvittavat muutokset.

Vinkkejä kuvan ottamiseen:

- rauhallinen tausta, jotta koirasi tulee mahdollisimman hyvin esiin kuvasta
- tasainen alusta, missä koiran mittasuhteet tulevat parhaiten esiin
- kuvaa koira koiran tasolta ja suoraan sivulta

Kaikki kuvat ovat erittäin tervetulleita, myös edesmenneiden koirien kuvat. Uudet kuvat julkaistaan kahden kuukauden välein. Heeler kuvagallerian ylläpitäjä on Teija Salomaa.

Tehdään yhdessä hieno heelerkuvagalleria!
<https://www.lancashireheeler.fi/kuvagalleria/>

Lancashire heelerien toinen jalostustarkastus Lohjan Koirakeskuksessa 22.10.

Heelerien ensimmäinen jalostustarkastus pidettiin vuonna 2017 ja viisi vuotta vierähti seuraavaan tarkastukseen, osin maailmantilanteesta johtuen. Kiitos tämänhetkisen aktiivisen jalostustoimikunnan, Teija Urpelaisen, Auli Kimingin, suuren avustajajoukon ja kaikkien tarkastukseen koiransa tuoneiden heelerin omistajien, pitkään odotettu toinen jalostustarkastus vietiin hienosti läpi aurinkoisena lokakuun lauantaina Lohjalla.

Seitsemän koiraa tarkastettiin hyväksytyksi sekä käyttäytymisen että ulkomuodon osalta, neljä koiraa suoritti hyväksytyyn käyttäytymisen tarkastuksen ja yksi nuori koira tarkastettiin pelkästään ulkomuodon osalta hyväksytyksi.

Käyttäytymisen tarkastus

Käyttäytymisen tarkastuksen suoritti Auli Kiminki apunaan Mari Halme ja Sanna Samio-Karine. Kaikki yksitoista käyttäytymisen osalta tarkastettua koiraa suoriutuivat hyväksytyksi ja niiden käytös eri osioissa oli lähes poikkeuksetta joko rodun ihanteen mukaista tai hyväksyttävää/ neutraalia. Rohkeuden yleiskuva kaikkien koirien kohdalla ajoittain lievästi epävarma, joka on ihan normaalia koira käyttäytymistä eli pieniä rauhoittavia eleitä ja koirat palautuivat nopeasti huolestuneisuudestaan. Heelerit kertovat helposti huolestuneisuudestaan mm. vinkumisella, muita lieviä huolestumisen merkkejä tilanteesta ovat mm. hetkellinen jäykistyminen, suupielen lipominen, hännän laskeminen, hidas tai jännittyneet liikkuminen, pois päin katseleminen, haukottelu, ryhdin mataloituminen. Vakavaa stressiä ei havaittu yhdelläkään koiralla.

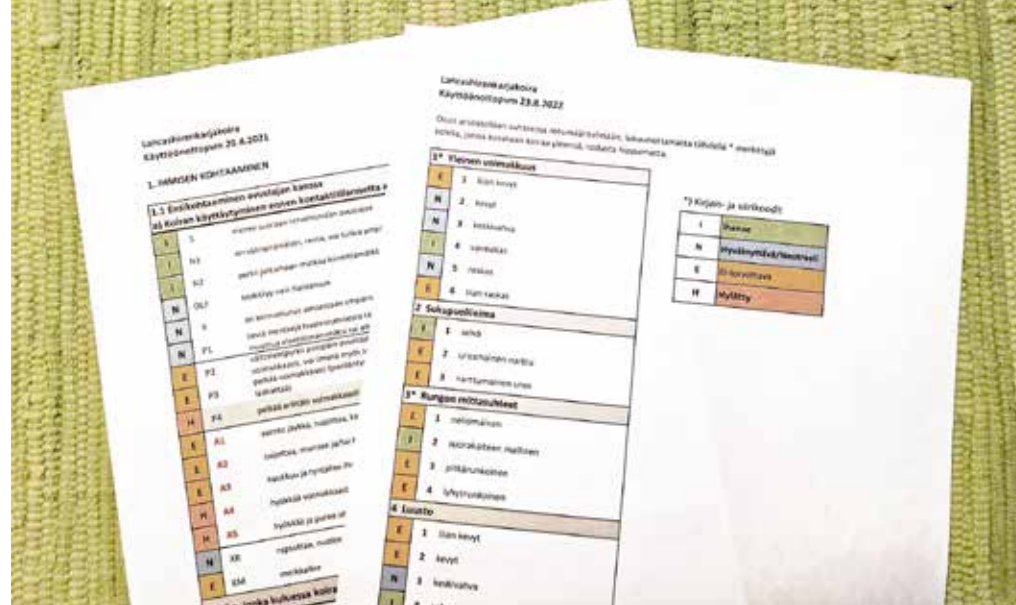
Tarkastuksen ensimmäisessä osiossa tarkkailtiin kunkin koiran käytöstä vierasta henkilöä kohtaan. Yhtä lukuun ottamatta kaikki koirat tervehtivät passiivista avustajaa oma-aloitteisesti, tämä matti myöhäininkin vastasi avustajan tarjoamaan kontaktiin. Erityisesti urosten huomiosta kilpaili alkuun oudon hallin hajumaailma. Koiran ja ohjaajan poistuttua ja palattua aktiiviseksi muuttuneen ja koiraa lähestyneen avustajan luo, useimmat koirat tervehtivät neutraalisti, rennon ystävällisesti tai mielistelevästi/leikkisästi. Vain yksi koirista väisti ensin avustajaa, mutta palautui sitten vain lievästi huolestuneeksi. Seuraavaksi avustaja houkutteli koiran mukaansa pienelle kä-

velykierrokselle. Koirat lähtivät avustajan mukaan joko välittömästi tai vähäisellä houkuttelulla. Eniten hajontaa toiminnassa ja pientä huolestumista nähtiin, avustajan pyrkiessä käsittelemään koiraa. mutta yhtä koiraa lukuun ottamatta koirat sallivat kehon koskettelun kuonosta hännän päähän.

Leikkisyyttä ja jahtaamisintoa tarkastetuilta koirilta löytyi ja leikkiä syntyi omistajan kanssa, vain yksi koira jätti menemättä palloa vähintäänkin tutkimaan. Seurattaessa kolmen minuutin passiivisen jakson aikana koiran kykyä rauhoittua, nähtiin useimmilla koirilla lievä rauhattomuutta. Seuraavaksi havainnointiin koiran käyttäytymistä sen havaitessa vieraan koiraan. Vieraskoira sai aikaan kiinnostusta, mutta vain yhdellä koiralla lieviä aggressiivisuuden merkkejä.

Epätavallisille alustoille, pleksi- ja ritiläpinnoille, koirat astuivat epäroimattä tai vain lievästi huolestuen ja useimmat koirat jäivät alustalle rentoina helposti tai vain vähällä houkuttelulla hieman jännittyneinä.

Koiraa ja ohjaajaa vastaan kävelevän, juoksevan tai outoihin varusteisiin pukeutuneen ihmisjoukon aiheuttamia reaktioita tarkkailtiin seuraavaksi. Osa koirista kulki rennosti, ehkä huomioiden henkilöt ja/tai yrittäen nuuhkia heitä. Useimmilla oli lieviä merkkejä huolestumisesta, yksi selkeämmin yritti vältellä henkilöitä ja yhdellä oli lieviä aggression merkkejä. Kun sama ihmisjoukko ympäröi koirakon, lieviä huolestumisen merkkejä osoittivat lähes kaikki koirat.

Havaintoja koiran käytöksestä jalostustarkastuksessa verrataan rodun ihanneprofileihin, jotka löytyvät sivulta: <https://www.lancashireheeler.fi/lancashire-heeler/jalostus/jalostustarkastukset/>

Koiran käyttäytymistä tarkkaillaan erilaisten äänien suhteen, kuuluu kattilankansien kolinaa, porakoneen ääntä tai pillin vihellystä. Suurin osa koirista huomioi äännet rennosti käyttäytymisen juuri muuttumatta, osalla ilmeni lievää huolestumista..

Ulkomuodon tarkastus

Koirien ulkomuodon tarkastuksen saapui suorittamaan rodun ulkomuototuomari Teija Urpelainen apunaan Pia Markkanen. Kahdeksasta tarkastetusta koirasta viisi sai yleisarvioiksi erinomaisen ja kolme erittäin hyvän. Jalostuskäytön huomioiden kirjattiin yhden koiran kohdalle useamman hampaan hammaspuutos, yhden koiran hieman epäselvä sukupuolileima ja yhden koiran ulospäin taipuneet ranteet, jolloin mahdollisen partnerin toivotaan olevan niiltä osin virheetön.

Tarkastuksen aluksi koirat mitattiin. Otos ei ole suuri, mutta sitä saadaan hitusen laajennettua otamalla mukaan vuoden 2017 lukemat siltä osin mitä silloin oli mitattu. Tämän vuotisten kolmen nartun säkäkorkeus oli keskimäärin 25,6 cm, kun otetaan mukaan vuoden 2017 kaksi narttua, säkä nousee keskimäärin 27,1 cm:n. Tämän vuotisen tarkastuksen nartujen paino oli keskimäärin 7,2 kg, vuoden 2017 narttujen kanssa keskimääräinen paino on 7,8 kg:n. Tämän vuoden narttujen rinnan ympärys keskimäärin 45,6 cm, vuoden 2017 narttujen kanssa yht. 44,8 cm.

Tämän vuotisten viiden uroksen säkäkorkeus keskimäärin 28,2 cm, vuoden 2017 kuuden uroksen lukemat mukaan lukien keskimääräinen säkäkorkeus oli 27,9 cm, vuoden 2017 olivat 0,3 cm eli vain hitusen pienempiä. Tämän vuoden viiden uroksen keskimääräinen paino oli 9,2 kg, vuoden 2017 kuuden uroksen keskipaino oli 8,9 kg, jolloin kaikkien urosten keskipaino 9 kg. Urosten rinnan ympärys tänä vuonna oli keskimäärin 47,4 cm, vuonna 2017 keskimäärin 44,1 cm, jolloin koko urosjoukon keskimääräinen rinnan ympärys 45,6 cm.

Seuraavat lukemat mitattiin vain tänä vuonna: rungon pituus, nartuilla keskimäärin 34,6 cm ja uroksilla 38,6 cm, eturaajojen korkeus nartuilla keskimäärin 13,6 cm ja uroksilla 14,4 cm, sekä selän pituus, nartuilla keskimäärin 30 cm ja uroksilla 31,6 cm.

Tarkastettujen heelerien yleinen voimakkuus ja luuston vahvuus todettiin sekä urosten että narttujen kohdalla keskivahvaksi tai voimakkaaksi/vahvaksi ja sukupuolileima selkeäksi, yksi uros todettiin kevyeksi ja narttumaiseksi, raskaita tai liian raskaita ei nähty.

Koirien hyvin yksityiskohtaisessa tarkastuksessa havainnot koirista sijoittuivat lähes poikkeuksetta rodun ihanteeseen. Huomioita tehtiin todella kirsusta hännänpäähän! Ihanteesta tai normaalista poikkeavia havaintoja tehtiin oikeastaan

vain liikunnasta, rintakehästä ja raajoista. Lyhyet sivuliikkeet merkittiin kolmen uroksen kohdalle, yhden koiran kohdalle tuli merkintä epätahtisesta, etuosa ravaa/takaosa laukkaa, askelluksesta ja yhden koiran kohdalle rungon alle jäävistä taka-askelista. Kaksi koira askelsi kapeasti edestä. Eturaajojen ranteet merkittiin hieman taipuneiksi ja käpälät ulkokierteisiksi neljän uroksen ja yhden nartun kohdalla.

Rintakehän pituudessa löytyi myös ihanteesta tai normaalista poikkeavia havaintoja, merkinnöistä yhdellä uroksella lyhyt rintakehä ja kolmella uroksella sekä kahdella nartulla lyhyt rintalasta. Myös olkavarret todettiin lyhyiksi ja hieman pystyiksi kolmen uroksen ja yhden nartun kohdalla. Yhdellä uroksella todettiin ulkonevat kynärpäät.

Ulkomuodon tarkastuksessa koirat käyttäytyivät rodunomaisesti, ystävällisesti, rauhallisesti tai eloisasti, vain yhden aluksi hitusen arastellessa.

Kummankin tarkastuksen osion havaintoja koirasta tulee verrata rodun ihanneprofiiliin, Ihanneprofiili muodostetaan siten, että jokaiselle arvostelukohdalle annetaan koodi I (ihanne), N (hyväksyttävä/neutrali), E (ei-toivottava) tai H (hylätty). Koodi siis kertoo, onko kyseinen tapa toimia juuri tälle rodulle ihanteellinen, hyväksyttävä, ei-toivottava vai hylkäävä. Hyväksyttävä tarkoittaa kokonaisuuteen suhteutettuna vielä jalostuskoiralle kelvollista tulosta. Ei-toivottavat ja hylkäävät ominaisuudet tulee huomioida yhdistelmien suunnittelussa. Käyttäytymisen jalostustarkastuksessa hylkääviä kohtia ovat ainakin voimakkaat pelot ja aggressiot. Ulkomuodon jalostustarkastuksessa hylkääviä kohtia ovat esim. terveyteen vaikuttavat liioitellut ulkomuoto-piirteet.

Jalostustoimikunta kiittää kaikkia järjestelyihin osallistuneita:
Julia Vanhapaasto, Asta Tamminen, Tiina Vaittinen, Auli Kiminki, Mari Halme, Sanna Samio-Karine, Suvi Likjanov, Marjo Alanen, Essi Ajomiwe, Päivi Tuominen, Paula Liski, Marketta Lähdekorpi, Kirsi Jehimoff, Teija Salomaa, Sonja Huhtaniemi, Teija Urpelainen, Pia Markkanen.

Ilmoittautumassa Necku Oddfellows Arms omistajineen.

Ihmisen kohtaaminen - Pinpoint Rolls-Royce. Kuva Marketta Lähdekorpi.

Tarkistan henkilön ensin täältä - Necku Oddfellows Arms. Kuva Teija Salomaa.

Terve taas avustaja - Villemoon's Johnny Dog's. Kuva Marketta Lähdekorpi.

Käsitellä saa ihan joka puolelta - Flame Ear's Mont Saint-Michael. Kuva Marketta Lähdekorpi.

Saa koskea vaikka tassua - Pinpoint Rio. Kuva Marketta Lähdekorpi.

Pallojhdissa Bovenop Coppola Heeler. Kuva Teija Salomaa.

Jahtaminen - Pinpoint Rio.
Kuva Teija Salomaa.

Rento, mutta tarkkavainen Filmur Pete L.
Kuva Marketta Lähdekorpi.

Vieras koira ja Pinpoint Ram.
Kuva Marketta Lähdekorpi.

Epätavalliset alustat - pleksiä tutkimassa
Flame Ear's Esmeralda.
Kuva Marketta Lähdekorpi.

Epätavallisella ritiläalustalla Tinakenkäyttö.
Kuva Teija Salomaa.

Tuolta tulee outoa väkeä - Blastwave Drew B Angel. Kuva Sonja Huhtaniemi.

Ihmisjoukon keskipisteenä Vilemoon's Johnny Dog's. Kuva Sonja Huhtaniemi.

Epätavalliset äänet - Flame Ear's Esmeralda. Kuva Teija Salomaa.

Jalostustarkastuksessa 22.10.2022 tarkastettiin sekä käyttäytymisen että ulkomuodon osalta hyväksytysti:

urokset Bovenop Coppola Heeler nartut Blastwave Drew B Angel
Filmur Pete L Pinpoint Rolls-Royce
Flame Ear's Mont Saint-Michael Tinakenkäyttö
Pinpint Ram

Käyttäytymisen jalostustarkastuksen suorittivat hyväksytysti:

urokset Necku Oddfellows Arms nartut Flame Ear's Esmeralda
Pinpoint Rio
Villemoon's Johnny Dogs

Ulkomuodon jalostustarkastuksen suoritti hyväksytysti:

uros Mirox Rex Marron Le Beau

Tarkastuslomakkeet löytyvät kun kunkin koiran kohdalta Koiranetistä ja ne on linkattu myös yhdistyksen nettisivuille kohtaan lancashire heeler/jalostus/jalostustarkastukset. Lomakkeeseen on merkitty kuhunkin kohtaan rodun ihanne (I) ja se on vielä selvennetty vihreällä pohjavärillä, hyväksyttävä/neutrali (N) sinisellä pohjavärillä tai ei vastaa ihannetta (E) punaisella pohjavärillä. Yhdistyksen nettisivuilta löytyvät myös erillisinä lomakkeina lancashirenkarjakoiran ihanneprofiilit sekä käyttäytymisen että ulkomuodon osalta.

Vuonna 2017 pidetyn ensimmäisen jalostustarkastuksessa käyttäytymisen ja ulkomuodon tarkastuksen suoritti hyväksytysti kahdeksan koiraa ja lisäksi viisi koiraa tarkastettiin käyttäytymisen osalta, nämä tulokset löytyvät vain yhdistyksen nettisivuilta kohdasta: lancashire heeler/jalostus/jalostustarkastukset

Blastwave Drew B Angel - ulkomuodon jalostustarkastus suoritettu.
Kuva Teija Salomaa.

Bovenop Coppola Heeler - ulkomuodon jalostustarkastus suoritettu.
Kuva Teija Salomaa.

Filmur Pete L - ulkomuodon jalostustarkastus suoritettu.
Kuva Teija Salomaa.

Flame Ear's Mont Saint-Michael - ulkomuodon jalostustarkastus suoritettu.
Kuva Teija Salomaa.

Mirox Rex Marron Le Beau - ulkomuodon jalostustarkastus suoritettu.
Kuva Teija Salomaa.

Pinpoint Ram - ulkomuodon jalostustarkastus suoritettu.
Kuva Teija Salomaa.

Pinpoint Rolls-Royce - ulkomuodon jalostustarkastus suoritettu.
Kuva Teija Salomaa.

Tinakenkäyttö - ulkomuodon jalostustarkastus suoritettu.
Kuva Teija Salomaa.

Agilityn rotumestaruuskilpailut

Heelereiden rotumestikset'22 ratkottiin Janakkalassa 18.9. Janakkalan koirakerhon (JANKK) virallisten kilpailuiden yhteydessä.

Rotumestaruuskilpailut järjestetään vuosittain ja osallistumisoikeus on heelereillä, joiden omistajista vähintään yksi on yhdistyksen jäsen. Mestaruudesta kilpaillaan kaikissa säkäluokissa erikseen ja kolmosluokan voittajasta kruunataan Rotumestari, ensimmäistä kertaa mestaruuksiin osallistuvista ykkösluokan koirista paras saa Agilitytulokas –tittelin. Kilpailut käydään virallisilla radoilla ja kahden radan yhteistulos ratkaisee.

Päivä oli pitkä, mutta hyvässä seurassa ja heelerjuttujen siivittämänä se kului nopeasti. Onnea kaikille osallistujille!

Pikkumaineissa tulokastitteliä tavoittelivat Saana Sundell ja Ringo (Heartbay's Wind Whisper) kuvassa oikealla sekä Sanna Samio-Karine ja Waltti (Lancasmiles Brown Beans Billy). Ringo tykitteli nollavoittoon molemmilla radoilla Saanan taitavassa ohjauksessa ja luokkavaihtoon (LUVA) oikeuttavien tulosten lisäksi heidät kruunattiin vuoden 2022 Agilitytulokkaiksi! Waltti sai tulokset molemmilta radoilta, joilla rotumestaruusmittelöissä sijoittui luokan toiseksi.

Janakkalaan oli ilmoittautunut kaikkiaan 4 koirakkoa. Minien kolmosluokassa Hannamari Immonen ja Subi (Coppercoat's Chewbacca) tekivät hyppyradalta tuloksen ja sen myötä ovat Heelereiden Agilityn Rotumestareita 2022!

Pikkuminien kakkosluokassa Seija Laakso ja Masi (Coppercoat's Just Jose Heel) nappasivat myös tuplavoiton ja heidät palkittiin rotumestaruuskilpailujen kakkosluokan parhaana koirakkona.

Pikkumini: säkäkorkeus alle 28 cm, hyppykorkeus 10/15/25 cm
Mini: säkäkorkeus 28-34,9 cm, hyppykorkeus 20/25/30 cm

Olisitko juuri sinä innostunut järjestämään/koordinoimaan Agilityn rotumestikset vuonna 2023? Ota yhteyttä heeler.yhdistys@gmail.com tai sannasamiokarine@gmail.com (myös messengerillä).

VUODEN HEELER 2022 -KILPAILU

**Pian on aika ynnätä
kuluneen vuoden
harrastusaavutukset yhteen
ja ilmoittaa koirasi mukaan
vuoden heeleri- kisaan**

Yhdistyksen nettisivuilta
www.lancashireheeler.fi
löytyy tammikuussa 2023
avautuva ilmoittautumislomake

Yhdistyksen hallitus palkitsee
monipuolisen harrastuskoiran,
joten ilmoita viisi parasta tulosta,
joista enintään kolme parasta
saa olla samasta lajista.

Tulokset huomioidaan agilitysta, suoritettusta
BH-kokeesta, koiranäyttelyistä, koiratanssista,
MEJÄ:stä, noseworkista, paimennuskokeista,
rallytokosta, TOKO:sta, vepe:sta sekä suoritettusta
luonnetestistä ja MH-kuvauksesta. Myös tehdyt
terveystarkastukset kartuttavat pistepottia.

Viimeinen ilmoittautumispäivä on **31.1.** ja
Vuoden Heeler-kilpailun parhaat palkitaan
vuosikokouksessa 19.3.23 Tiedot pisteytyksistä ja kisan
säännöistä löydät täältä:

<https://www.lancashireheeler.fi/yhdistys/vuoden-heeler/>

HYVÄÄ JOULUA
& menestystä vuodelle 2023

*Toivoo Sanna ja
Kennel Pikkuseikan Heelerit*

Kiitos kuluneesta vuodesta kaikille
kasvattieni omistajille!

Erytisonnittelut vuoden mittaan kehissä ahkeroineille sisaruksille:

FI & NO MVA Bovenop Axl Heeler
om. Nina ja Jani Öberg

FI & NO MVA Bovenop Aretha Heeler
om. Katja Jokipii

Rauhallista Joulunaikaa,

Iloa ja Terveyttä Vuodelle 2023!

Toivottaa kennel Bovenop

marketta.lahdekorpi@gmail.com

www.bovenopkennel.net

**Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta 2023!**

**Toivottaa
Kennel Touch Lucky
Tarja Lyytikäinen**

Ruotsin yhdistyksen erikoisnäyttely on yksi vuoden kohokohdista heelermaailmassa. Leppoisa tunnelma, helposti saavutettava näyttelypaikka yhdistettynä mukaviin ihmisiin ja hauskaan ohjelmaan sekä perinteiseen illalliseen on vuodesta toiseen kerännyt mukaan myös suomalaisia osallistujia.

Marmalade's Aphrodite, Limebrook's Winter Snow Flake, Marmalade's Amulet, Marmalade's Talisman (äiti, isä ja lapset)

Tänä vuonna Suomesta suunnisti Ruotsiin useampi autolastillinen heelereitä. Ohjelmassa oli kolme näyttelyä saman viikonlopun aikana: Perjantaina heelereiden erikoisnäyttely Eskilstunassa, lauantaina kansainvälinen näyttely samassa paikassa ja sunnuntaina NORD-näyttely Norrköpingissä.

Saija, Jonna, Ellu ja minä tapasimme Turun satamassa ja matkustimme yön yli laivalla Tukholmaan. Aamulla hurautimme Eskilstunaan muutaman huoltoasemalla pysähtymisen kera (AAMUPALAA!!!), missä olikin jo vastassa Taina miehensä kanssa asuntoautollaan. Suomesta paikalla oli myös Marjo Alanen heelerinsä Rätin (Pinpoint Rio) kanssa, joten suomalaisedustusta oli mukavasti paikalla tänäkin vuonna.

Erikoisnäyttelyn tuomariksi oli kutsuttu monelle heelerharrastajalle tuttu Hannie Warendorf Hollannista. Hannien ensimmäinen heeleri Foxthyme Herbie Goes Dutch on monen suomalaisen koiran takana, ja tällä hetkellä Hanniella on kaksi Suomesta kotoisin olevaa heelerää.

Erikoisnäyttelyyn oli ilmoitettu 52 koiraa. Hannie arvosteli koirat erittäin perusteellisesti, mutta ripeästi. Hän tuntui tietävän selkeästi, millaista koiraa hän etsi, ja hän piti kautta arvostelun tämän linjansa rotutyypin suhteen.

Meidän osaltamme näyttely ei olisi juuri paremmin voinut mennä! ROP-koira oli suomalaiskasvattini Marmalade's Sommelier ja meidän matkalaisten koirille tuli sjoitukset : PU-luokan 2-4 sekä VSP ja PN4, voitot kovatasoisista junioriluokista nartuissa ja uroksissa, ROP-pentu, VSP-veteraani sekä kasvattajaluokan voitto.

Näyttelyn jälkeen kokoonnuimme majotuspaikkamme Vilsta Sporthotellin kabinettiin Ruotsin heeleryhdistyksen järjestämälle illalliselle. Puheenjohtaja Susanne Nilsson oli organisoinut mukavan yllätyksen: kansainvälisen Zoom-tapaamisen, missä vaihdoimme kuulumisia eri maiden heelerharrastajien kesken. Lisäksi tuomarimme Hannie kertoi ajatuksiaan päivällä arvostelemistaan koirista, ja painotti erityisesti oikean rotutyypin tärkeyttä.

Lauantaina ja sunnuntaina mukava menestyksemme kehissä jatkui, joten reissu oli suomalaisittain erittäin onnistunut. Lämmin kiitos Ruotsin heeleryhdistykselle erikoisnäyttelyn järjestämisestä!

Teksti Anna Floman

Reissussa mukana Saija Laine, Jonna Lustig, Taina Mauno ja Elina Patosalmi

Erkkarin ROP ja VSP

Suomalaisten ja Suomessa kasvatettujen heelerien tuloksia Ruotsin näyttelyistä 19.-21.8.2022

Eskilstuna / tuomari: Hannie Warendorf, Heelereiden erikoisnäyttely 19.8.2022

Limebrook's Sweet Cloetta PPEK1, KP, ROP- pentu
 Marmalade's Amulet, JUN ERI1, SA, PU2, SERT
 Marmalade's Sommelier, VAL ERI1, SA, PU1, ROP
 Marmalade's Talisman, VAL ERI2, SA, PU4, VARA-SERT
 Marmalade's Nugatti, VET ERI1, SA, PU3, VSP-VETERAANI
 Marmalade's Aphrodite, JUN ERI1, SA, PN4
 Marmalade's Walnut, NUO ERI1, SA, PN1, SERT, VSP
 Limebrook's Winter Snow Flake, AVO ERI3
 Pinpoint Rio, AVO ERI4
 Marmalade's kasvattajaluokka, ROP, KP
 Jälkeläisluokka 1 KP Marmalade's Sommelier

Eskilstuna / tuomari: Tomas Rohlin, Kansainvälinen koiranäyttely 20.8.2022

Marmalade's Amulet, JUN ERI1
 Marmalade's Sommelier, VAL ERI1, SA, PU1, VSP
 Marmalade's Talisman, VAL ERI2, SA, PU2, SERT -> RUOTSIN MVA
 Marmalade's Aphrodite, JUN ERI2, SA, PN5
 Marmalade's Walnut, NUO ERI3
 Limebrook's Winter Snow Flake, AVO ERI2
 Pinpoint Rio, AVO EH
 Marmalade's kasvattajaluokka, ROP, KP

Norrköping / tuomari: Eva Eriksson, NORD- näyttely 21.8.2022

Marmalade's Amulet, JUN ERI1, SA, PU3, SERT
 Marmalade's Talisman, VAL ERI1, SA, PU2, NORD VARA-SERT
 Marmalade's Nugatti, VET ERI1, SA, PU1, NORD-SERT, ROP- VETERAANI, ROP
 Marmalade's Aphrodite, JUN ERI2
 Marmalade's Walnut, NUO ERI1, SA, PN1, SERT, NORD-SERT, VSP
 Pinpoint Rio, AVO ERI2, SA, PN4
 Marmalade's kasvattajaluokka, ROP, KP

Marmalade's Walnut

Limebrook's Sweet Cloetta

Marmalade's Talisman

Limebrook's Miracle Girl, jonka molemmat vanhemmat ovat Suomesta.

Limebrook's Winter Snow Flake

Marmalade's Amulet

Marmalade's Aphrodite

Marmalade's Sommelier

Marmalade's Nugatti

- **ALKU!** Hajutyöskentely on helppo aloittaa eikä se vaadi suuria investointeja. Sitä voi tehdä helposti omassa kodissa tai pihassa.
- **HAJUT!** Nenätyöskentely on koiralle mielekästä ja luontaista tekemistä, joka rauhoittaa koiraa.
- **MALTTI!** Tee harjoitukset rauhallisessa tahdissa ja maltillisilla määrillä. Tee koiran tasoon sopivia harjoituksia.
- **PAUSSI!** Pidä harjoitusten välissä taukoja, jolloin koira saa esim. kävellä hetken ja rentoutua.
- **PALKKA!** Valitse koiralle mieluisia ja herkullisia makupaloja. Kehu iloisella äänellä! Iloitkaa yhdessä onnistumisista!
- **RIEMU!** Pidä harjoittelu hauskana! Oman koiran työskentelyn seuraaminen ja oppiminen on mielenkiintoista puuhaa.

Nenätyöskentely on mukavaa tekemistä, joka parantaa koiran ja omistajan välistä suhdetta.

Huom! Säilytä hydrolaatti hajuttomassa suljetussa suojapurkissa jääkaapissa, jottei tuoksu pääse leijaillemaan ympäristöön. Imeytä yksi tippa hajua esim. huonekaluhuopapalaan, vanupuikkoon, vanulappuun. Vältä koskemasta käsin hajustettuja kohteita ja käytä apuna esimerkiksi pinsettejä. Ilman niitä haju leviää helposti kaikkialle, mihin ikinä käsilläsi kosket.

Tästä alkaa uusi harrastus!

EUKALYPTUS ON IHANA HAJU! POSITIIVINEN TUNNE HAJUSTA - YHDISTÄ TUOKSU RUOKAILUUN

1. Imeytä yksi tippa eukalyptus -hydrolaattia huonekaluhuopapalaan tai laastarinpalaan ja kiinnitä se koiran ruokakupin sisäpuolelle. Jos koirasi meinaa syödä lapun, voit vaihtoehtoisesti kiinnittää sen myös ruokakupin ulkoreunalle.
2. Ota lappu pois ruokailun jälkeen ja säilytä lasipurkissa tai pakastepussissa. Lisää tippa hajua päivittäin ja vaihda lappu tarvittaessa.
3. Tee tätä harjoitusta kerran päivässä vähintään viikon ajan ennen kuin siirryt varsinaisesti hajun etsimisen alkeisiin.

OIVALTAMISEN ILOA! RUOKAKUPILTA KÄYTÄNTÖÖN

1. Opeta koiralle nenäkosketus johonkin pieneen esineeseen. Harjoittele päivittäin viikon ajan pitäen esinettä eri paikoissa.
2. Laita yksi tippa eukalyptushydrolaattia huonekaluhuopaan ja kiinnitä se esineen päälle. Aseta esine pahvilaatikon päälle. Toista samaa nenäkosketusharjoitusta esineeseen.
3. Poista huonekaluhuopapala esineestä ja laita pelkkä huopa pahvilaatikon päälle. Ole valmis palkkaamaan – koira todennäköisesti tarjoaa heti nenäkosketusta huopapalaan!
4. Kun kosketus onnistuu, siirrä huopapala laatikon sivuun. Voit myös kääntää laatikkoa, niin että koira joutuu etsimään kohteen nenällä silmien sijaan.
5. Kun kuulet vimmattua nuusutusta koiran nenästä ja kohde löytyy, on koirasi oivaltanut jutun juonen ja olette valmiita seuraaviin harjoituksiin!

ETSIMINEN ON KIVAA! HELPPOJA HARJOITUKSIA KOTIIN

1. Kiinnitä huonekaluhuopapala pahvilaatiikkoon, tuoliin tai muuhun kohteeseen mitä on helppo pyörittää ja siirtää paikoillaan. Aluksi huopapala voi olla näkyvässä ja sijaita niin että näet varmasti kun koira koskee sitä.
2. Tehtävää vaikeutetaan laittamalla huopapala piiloon ja pyörittämällä tuolia/laatikkoa eri suuntiin niin että hajun sijainti koiraan nähden muuttuu. Älä siirtele huopapalaa saman harjoituksen aikana kuin joitain senttejä esimerkiksi istuimen reunasta sen alle.
3. Ole tarkka että palkkaat kaikki kosketukset ja vain kosketukset!

HAJUEROTTELU HAASTETTA NENÄTYÖSKENTELYYN

1. Laita huopapala nosework-hajupurkkiin.
2. Ensimmäisillä kerroilla nosework-purkkeja voi olla vain 2, joista toiseen haju on piilotettu.
3. Palkkaa koira, kun se haistelee purkkia, johon haju on piilotettu. Väärän haistelusta ei välitetä.
4. Kun koira alkaa ennakoita oikeaa purkkia, vaihda purkkien paikkaa ja toista harjoitus.
5. Voit vaikeuttaa tehtävää lisäämällä purkkien määrää.
6. Tehtävää voi vaikeuttaa myös laittamalla muihin purkkeihin häiriöhajua kuten koiran karvoja, nameja, pupun papanoita ynnä muuta ihanaa :)
7. Samaa harjoitusta voi kokeilla myös laittamalla hajun huopapalaan ja käyttämällä purkkien sijaan pahvilaatikoita, kukkaruukkuja, isoja legoja – mihin ikinä keksitkin hajua piilottaa!

ILMAISU MITEN KOIRA KERTOO IHMISELLE LÖYDÖSTÄ?

1. Kosketus ei voi olla lopullinen ilmaisu, koska hajut voivat sijaita myös koiran tavoittamattomissa. Koiranlukutaito on ensisijaisen tärkeää hajutyöskentelyssä!
2. Ilmaisun opettamisella ei alkuharjoittelussa ole kiire, opettele rauhassa lukemaan koiraa ja tarkkaile sen käytöstä hajun löytyessä.
3. Valitse koiralle sopiva ilmaisu, lyhytkarvainen ei ehkä halua mennä maahan kylmällä ja äänekäs koira haukkunee muutenkin. Rauhallinen ilmaisu sopii noseworkiin. Esimerkiksi istuminen ja kohteen tuijottaminen on melko luontevaa monelle koiralle ja se on helppo kaapata koiran normaalista käytöksestä.

Tappijaloilla yli esteiden – agilityharrastus heelerin kanssa

Osa IV: Ratasuorituksia ja kilpailutaitoja

Agilityjuttusarjamme on edennyt viimeiseen osaansa. Ensimmäisessä osassa katsoimme agilityheelerien tilastoja, toisessa mietimme agilityn oheistaitoja ja kolmannessa keskityimme estetaitojen opetukseen. Agilitysuoritus on kuitenkin esterata, joten koirakon on syytä harjoitella paljon myös ohjauksia ja linjoja, ja tässä onkin lajin vaikeus ja pääviihdytys: vauhdikas ja sujuva yhteinen ratasuoritus! Kun koirakko haluaa testata kykyjään agilitykilpailuissa, tarvitaan myös paljon uusia taitoa, kuten häiriön ja jännityksen sietoa. Tässä osassa keskustelemme kokonaisista ratasuorituksista ja agilitykilpailuista, sekä kuulemme heelerkoirakoidemme mielteitä lajissa kilpailemisesta.

Ohjaustaidot kunniaan

Kilpailunomainen agilityrata koostuu noin kahdestakymmenestä tietyssä järjestyksessä suoritettavasta esteestä. Jotta suoritus on mahdollisimman sujuva ja nopea, koiran on syytä tietää jo ennen esteen suorittamista mikä on sitä seuraava este. Tällöin koira voi valita suorituslinjansa siten, että se pääsee jo hypätessään kääntymään seuraavan esteen suuntaan. Lisäksi jotta suorittaminen on mahdollisimman turvallista, tulee ohjaajan ohjata turvalliset, yleensä suorat lähestymiskulmat kaikille esteille: ei esimerkiksi liian vinoa lähestymistä kontaktiesteelle, jolloin koira voisi vauhdissa mennä toisesta laidasta yli.

Koira ohjatessa vihjeinä voivat toimia sanalliset käskyt, käsihousu ja ohjaajan liike, joista usein viimeksi mainittu on hallitseva. Varsinkin ratasuorituksessa ohjaaja suunnittelee ohjauksen etukäteen miettimällä miten hän itse liikkuu, missä kohtaa kulloinkin on suhteessa koiraan ja näin ollen milloin kiihdyttää omaa vauhtiaan ja milloin hidastaa. Tavoitteena on helpon ja vaivattoman näköinen suoritus, mutta tähän ei ole aina helppo päästä!

Ohjausteknisesti on syytä harjoitella koiran ohjaaminen molemmilta puolilta, koiran irtoaminen ja itsenäinen eteneminen (eli ohjaus koiran takaa) sekä erilaiset käännökset kuten valssi (puolenvaihto / käänös valssiaskelilla siten, että koira on koko ajan ohjaajan etupuolella) ja puolenvaihdot koiran takana (takaaleikkaus) ja edessä (sokkari eli persjättö). Spesifistä agilitysuoritusta riittäisi vaikka omaksi kirjakseen!

Kun ohjaaja hallitsee monipuoliset ohjauskäskyt ja koira osaa esteet suoraan ja takakautta kiertäen suoritettuna, ovat edellytykset hyvään ratasuoritukseen jo olemassa. Radan suorittamisen taitoja sekä koira että ohjaaja harjoittelevat ratasuorituksia tekemällä, ja taidot ja itseluottamus karttavat ajan myötä. Usein agilitykoirakko onkin parhaimmillaan kun ollaan harjoiteltu yhdessä jo useampi vuosi!

Kilpailemaan oppii kilpailemalla

Agilitykilpailut ovat hauska ja opettavainen, joskaan ei pakollinen osa agilityn harrastamista. Monet agilitykoirakot kilpaileminen kuitenkin imaisee mukaansa. Vaikka ennen kisoja moni jännityksissään vannoo ettei koskaan enää, niin jo heti ratasuorituksen jälkeen ollaan seuraavia kisoja katsomassa. Kisat ovat sosiaalinen tapahtuma, jossa pääsee testaamaan ja esittelemään taitojaan, ja oppimaan paljon myös muilta.

Kaikki aloittavat agilitykoirat mitataan ennen kilpailuja, jotta koira voi kilpailla oikeassa säkäluokassa. Tähän voi valmistautua opettamalla koiralle mittausta etukäteen. Vieras ihminen tulee lähelle, metallinen mitta tulee niskaan, pitää olla paikallaan – tässä on joillekin jo riittävästi haastetta.

Kisapaikka voi olla vieras, paikalla on paljon (joskus kiihtyneitäkin) koiria ja ihmisiä, meteliä ja tapahtumia. Olisi optimaalista, että koira leipäisi odotellessa, mutta syttyisi parhaimmilleen

oman suorituksen alkaessa. Viretilan säätelyä täytyy usein miettiä etukäteen ja testaamalla oppii. Sopiiko omalle koiralle esimerkiksi parhaiten, että tullaan paikalle ajoissa, käydään katsomassa ympäristöä ja sen jälkeen lenkillä, sitten odotetaan autossa, josta haetaan leikkimään hiukan ennen suoritusta – vai joku muu tapa? Koiran lämmittelystä ja jäähdyttelystä sekä juomisesta on huolehdittava, samoin ohjaajan vireydestä ja vessakäynneistä. Oma asianosa on hyvin yleisen kisajännityksen hallinta!

Itse kisasuorituksessa koiran on syytä osata rauhoittua lähdössä ja jäädä paikalleen (myös tuomarin lähtömerkin ajaksi) ja sen jälkeen keskittyä täysillä ratasuoritukseen. Ohjaajan tulee osata palkita koira, sanallisesti jo radan aikana, ja ainakin sen jälkeen! Tässä, kuten muussakin koirankoulutuksessa on syytä muistaa, että eläin ei tee tahallaan väärin. On kurja, jos näkee kisoissa maaliin tulleen koirakon, jossa ohjaajan oma mielipaha epäonnistumisesta estää koiran huomioimisen ratasuorituksen jälkeen. Kilpailemisen tarkoitus on kuitenkin ennen kaikkea pitää hauskaa oman koiran kanssa!

Halti on tullut ulos putkesta ja odottaa Lumilta tietoa mihin seuravaksi suunnataan! Kuva: Tiia Tahvanainen.

Agilityheeleriemme kuulumisia

On aika kurkistaa viimeisen kerran seuraamiemme heelerien ja heidän ohjaajiensa agilityharrastuksen pariin. Koirakot kertovat kisakokemuksiaan ja miettivät miltä tulevaisuus agilityn saralla voisi heille näyttää.

jatkuu seuraavalla sivulla. . . . .

Tuoreet rotumestarit (pikkuminien vuoden tulokkaat) Saana ja Ringo! Kuva Saana Sundell.

Saana ja Ringo Saana ja Ringo aloittivat agilitykisaauransa tämän vuoden syyskuussa, ja kokemusta on jo ehtinyt kertyä muutamista kisoista. Tämä siitä huolimatta, että Saana ei ollut ajatellut kisaavansa ylipäättään missään lajissa. Koiran taitojen karttuessa kisainto oli kuitenkin syttynyt, ja talkoilu oman yhdistyksen agilitykisoissa vain lisäsi innostusta. Jo nyt hän pitää kisaamista tärkeänä osana agilityn harrastamista. ”Kisaaminen auttaa asettamaan tavoitteita ja antaa myös motivaatiota harjoitteluun, vaikka harrastus onkin ensisijaisesti kivaa yhdessä tekemistä koiran kanssa”, Saana perustelee.

Kilpailemisessa vaikeimpana asiana hän mainitsee kisajännityksen. Lohdutuksena muille Saana toteaa, että ensimmäisten virallisten kisojen jälkeen jännitys kyllä hieman laantui. Muiksi harjoiteltaviksi asioiksi Saana kokee kisan käytännön kulun, koiran vireystilan ja kisaympäristön ja häiriöiden vaikutuksen suoriutumiseen. ”Onneksi oma jännitykseni ei ole oikeastaan näkynyt Ringossa, vaan se on kyllä kisoissa ollut todella skarppina, jopa parempi kuin treeneissä”, Saana iloitsee.

Saanan ja Ringon ensimmäiset kisat ovat menneet todella hyvin, sillä koirakko on jo palkittu rotumestaruuskisoissa pikkuminien vuoden tulokkaan palkinnolla, ATT:n pikkuminien seuramestaruuspalkinnolla ja he ovat nousseet kakkosluokkaan!

Elina ja Ritva Elina ja Ritva ehtivät käydä muutamissa epävirallisissa ja virallisissa agilitykisoissa viime talvena, ennen kuin Ritva alkoi pomputtelemaan oudosti jalkaansa, mikä johtikin agilityn jatkamisen vakavaan miettimiseen.

Muistellessaan kisatilanteita, Elinakin mainitsee suurimpana haasteena jännittämisen. Ja vielä sen, että Ritva aisti Elinan jännityksen! Elina kuitenkin kokee kilpailemisen ”kaikesta jännittämisestä ja tuskasta” huolimatta kuuluvan agilityn harrastamiseen. Kisat ovat hänen mielestään kivoja, sosiaalisia ja opettavia tapahtumia! Omassa kisaamisessa kannattaa Elinan mukaan ottaa pieniä tavoitteita, vaikka yksittäisen esteen onnistuminen radalla kisatilanteessa. Näin voi seurata edistymistä niissä asioissa ja kokea onnistumisia, vaikka tuloslistassa lukisikin hylkäys. ”Kaikessa koiraharrastamisessa on mielestäni parasta se kun voi käydä näyttämässä, että tämä me osataan”, Elina iloitsee.

Heelerit ovat usein pikkumini- ja minikokoluokkien rajalla, ja joutuvat näin ollen toistuvasti sähämitauksiin. Tätäkin olisi voinut etukäteen harjoitella, Elina tunnustaa. Muutenkin kannattaa pitää samoja rutiineja kuin harjoitustilanteissa, niin kisaaminen on helpompaa. ”Myös pillinvihellystä on hyvä harjoitella etukäteen”, Elina vinkkaa (lähtölupa radalle annetaan usein pillillä.) Eikä kannata masentua, jos ykkösluokassa ei heti tai aina onnistu, eri tuomarien radat ovat erilaisia.

Elina korostaa, että kisaaminen on kokonaisuudessaan vaan niin hauskaa. ”Positiivinen fiilis on jäänyt jokaisesta kisasta”, hän iloitsee. On myös ihana nähdä kuinka oma koira nauttii kisakentällä juoksemisesta. Koirakko on aloittanut hoopers-reenit, ja toivoo pääsevänsä kisaamaan tässä agilityn sisarlajissa. ”Muut väistäkööt hooperskentillä, täältä tullaan ja kovaa!” Elina nauraa.

Ritva odottaa reenivuoroaan. Kuva: Elina Joutsen.

Lumi ja Halti Myös junioriohjaajamme Lumi ja Halti ovat päässeet jo maistamaan kisailua: he ovat käyneet jo kolme kertaa epävirallisissa agilitykilpailuissa. Halti on ollut innokas kisoissa eikä ole jännittänyt, toisin kuin Lumi, joka toteaa jännittävänsä aina hirveästi ennen kisoja.

Haasteellista on Lumin mielestä ollut pitää koira hallussa. Halti olisi innokas myös tutustumaan muihin koiriin. Haasteena Lumi mainitsee myös radan oppimisen ennen omaa suoritusta.

Lumin mielestä kilpaileminen on tärkeä osa agilityharrastusta. ”On tärkeää, koira oppisi olla välittämättä muista häiriötekijöistä ja samalla huomaa kuinka on kehittynyt”, Lumi perustelee.

Lumi ja Halti aikovat jatkaa agilityä ja ehdottomasti myös kisaamista. Vaikka kisaaminen on ollut vaikeampaa kuin Lumi ajatteli, se on myös ollut kivaa!

Halti ja Lumi agilityradalla. Kuva: Tiia Tahvanainen.

Hanna ja Hilla Myös Hanna ja Hilla ovat jo kokeneet epäviralliset kisat ja ”epikset” ovat sujuneet hyvin! Kun pari saa vielä pujottelun hiottua varmaksi, he aikovat lähteä virallisiin kisoihin. Hannan mukaan kisat tuovat kuitenkin itselle myös harjoitusmotivaatiota, ja mikä tärkeintä: Hilla vaikuttaa nauttivan kovasti kisaamisesta.

Haasteena kisoissa on Hannalla on olleet omat hermot, ja myös keskittyminen ja koiran kunnolla ohjaaminen. Hilla sen sijaan ei ole reagoanut

kisatilanteeseen negatiivisesti, vaan ollut siellä jopa parempi kuin treeneissä. Se on keskittynyt rataan ja ohjaukseen eikä muihin koiriin tai ihmisiin.

Hanna kertoo olevansa kilpailuhenkinen, ja toisaalta myös turhan ankara itselleen. ”Jos omasta mokasta menee suoritus pilalle, niin se harmittaa pitkään”, hän toteaa. Nyt koirakolla onkin tarkoitus harjoitella vielä lisää, ja lähteä kokeilemaan virallisia kisoja. Tsemppiä ja rentoutta kisaamiseen tälle parille!

Onko agilitykilpailuja näkyvissä, kyselee Hilla. Kuva Hanna Mikkonen.

Tähän päättyy koko vuoden jatkunut agilityjuttusarjamme. Suuret kiitokset mukana olleille koirakoille, ja toivottavasti sarjasta on ollut hyötyä muillekin. Jospa vaikka joku heelerin omistaja olisi juttujen perusteella innostunut kokeilemaan tätä mahtavaa lajia?!

Kirjoittaja on aloittanut agilityn harrastaminen vuonna 1995, ja harrastaa sitä tällä hetkellä 2-vuotiaan Fantti-heelerinsä kanssa

Syysretkellä Isojärven kansallispuistossa. Kuva Merja Huuskonen.

Aktiiviset Päijät-Hämeen heelerit

Päijät-Hämeäläiset heelerin omistajat ovat tällä hetkellä ehkä maan aktiivisin alueellinen ryhmä, hyvä TE! Alueyhdyshenkilöinä Päijät-Hämeessä toimivat ansiokkaasti Merja Huuskonen ja Anna Polkutie. Alueen Facebook-ryhmässä on tätä kirjoitettaessa 87 jäsentä, joista osa Päijät-Hämeen ulkopuolelta.

Kuluneen vuoden mittaan osallistujilta kiitosta keräsi erityisesti kesäkuun verijalkipäivä, jossa sorkan etsintään pääsi tutustumaan 12 innokasta eri ikäistä heelerinä. Jälkipäivä venyi pitkäksi osanottajien runsauden vuoksi, lajikärpänen taisi kuitenkin puraista useampaakin ohjaajaa. Lahden lähialueilla tehtiin vuoden mittaan useita yhteislenkkejä ja syyskuussa retkeiltiin joukolla Isojärven kansallispuistossa.

Tämän porukan kansallispuistoretken ruokailua ei kuitattukaan nuotiomakkarilla, Ojansuiden perheen kesämökille oli tilattu gourmet-kokki, joka loihti osallistujille neljän ruokalajin päivällisen viineineen!

Yhteishenkeä päijät-Hämeäläiset lujittivat myös enemmän koiranomistajille suunnatuilla tapahtumilla, kesään kuului kesäteatteri ja marraskuulle pikkujoulut. Kesäteatteri, Isojärven kansallispuistoretki sekä pikkujoulut ovat muodostuneet alueella jo perinteeksi.

Marraskuun lopun pikkujouluihin kokoonnuttiin Hollolaan Upilan kartanoon. Heelerväki nautti maittavista jouluhkeruista, mukavasta yhdessäolosta ja joulumusiikista. Saunakin oli tarjolla ja pukki vieraili paikalla, joten kaikilla oli kotiin viemisinä pieni lahjapaketti.

Aktiivinen osallistuja Carita Skog-Tamminen totesi: ” Tämä ROTU on tuonut niin paljon ihanaa elämää tullessaan, ettei tätä olisi uskonut kun heeleristiksi aloin 2007. Olen niin tyytyväinen ja rakastunut rotuun ja tämän rodun harrastajiin ♥ ”

Mejä-päivän ylpeä sorkan omistaja Elmo. Kuva Merja Huuskonen.

Jäljelle suuntaavat Linus ja Nina. Kuva Merja Huuskonen.

Mitähän on Anun retkieväissä. Kuva Merja Huuskonen.

Mitähän pukki lienee tuonut kiltille heelerille tai heelerin omistajalle. Kuva Carita Skog-Tamminen.

Sopu säilyy retkeilijöillä. Kuva Merja Huuskonen.

Hyvää joulua ja parhainta jatkoa päijät-Hämeäläisille!

Kuva Carita Skog-Tamminen

Huomatkaa, että voitte ottaa minkä tahansa alueen heeleriryhmän seurantaan, hauskuudet on tarkoitettu heeleristeille asuinpaikasta riippumatta. Tiedot löytyvät sivulta 7.

Suomi-heelerit maailmalla

Hero (Pinpoint All-Terrain)

Heron (Pinpoint All-Terrain) kanssa opiskelimme keväällä 2018 yhdessä pääsykokeisiin ja niin meille aukesikin paikka Eestinmaalle Tarton maatalousyliopistoon saman vuoden syksyllä. Perheeseen kuuluu myös ”pikkuveli” Luka, joka on rodultaan tanskalais-ruotsalainen pihakoira, mutta Luka ei ole yhtä innokas opiskelija kuin Hero.

Tällaisina ”maalaistolloina” kulttuurishokkihan iski jo siinä, että piti muuttaa kaupunkiin ja alkaa käymään monta kertaa päivässä hihnalenkeillä. Opiskelujen alkutaipaleella muita koirakavereita tuntui olevan vähänlaisesti remmin nokassa katuja kiertellessä, mutta suuria haukkuvia vahtikoiria oli useiden talojen piha-aidoissa. Tämä on kuitenkin muuttunut merkittävästi viimeisen parin vuoden aikana. Aiemmin oli hyvin tavanomaista, että kadulla näki omistajan kanssa tepastelevan mäyräkoira-sekoituksen ja nykyisin vastaan kävelee jos minkä sortin rotukoira! Myös piha-aidoissa olevien vahtikoirien määrä tuntuu olevan vähemmän päin.

Virossa koirat ovat ilmeisesti tervetulleita juniin ja linja-autoihin, mutta etenkin suurempien koirien kanssa kuljettaja tai konduktööri voi vaatia kuonokopan käyttöä. Koirat saavat usein myös mennä sisään ravintoloihin ja kahviloihin.

Meidän suomalainen ainejärjestömme on hyvin aktiivinen järjestämään erilaisia koiratreenejä, kuten tokoa, rallytokoa ja agilitya. Ensimmäisen opiskeluvuoden kävinkin Lukan kanssa säännöllisesti agilitytreeneissä, mutta oman mielenkiinnon lopahtaessa päätimme keskittyä käymään metsälenkeillä lähialueiden luontopoluilla.

Koirien tuominen Viroon Suomesta on varsin helppoa, ei tarvitse kuin voimassa olevan passin ja raivotautirokotuksen, sekä mikrosirun (tai selkeä tatuointi, joka on tehty ennen 3.7.2011). Maassa pitempään oleskelevan on syytä harkita koiralleen myös leptospiiroosirokotetta, sillä tartuntariski on suurempi kuin Suomessa. Huomioitavaa on myös se, että Virossa rabiesrokote annetaan kahden vuoden välein. Suomessa kyseinen rokote annetaan kolmen vuoden välein. Virossa Suomeen matkustaessa voimassa olevan raivotautirokotteen ja passin lisäksi koiralle on annettava ekinokokkoosi-matolääke 24–120 tuntia ennen matkan alkua. Enemmän matkustavalle koiralle on myös mahdollista käyttää niin sanottua 28 päivän sääntöä, jolloin koira tulee lääkittä kahdesti ennen matkaa ja kerran matkan jälkeen, siten että lääkitysten välillä on enintään 28 vuorokautta.

Teksti ja kuvat
Laura Kössö

Kirjoittaja on eläkkeellä oleva tutkija ja tietokirjailija, jonka perheeseen kuuluu 6- vuotias hiileri Sohvi (Myheels Riviera). Muistoissa ovat puolibeagle Osku ja hiilerit Roope (Bovenop Teddy the Heeler) ja Tommi (Bellsmond Tomahawk).

Kuva Irmeli Sinkkonen

Koiran kanssa juttusilla 2: Arkipuhe ja pyynnöt

Tajusin kerran, että Sohvihan lopettaa haukkumisen pyynnöstä. Sohville riittää ystävällinen pyyntö ”*Olepa Sohvi (välillä) hiljaa*”. Mietin hetken, kuinka näin oli päässyt tapahtumaan ja tajusin, että olen opettanut asian puolivahingossa kehumalla Sohvia ylenpalttisesti aina kun Sohvi tekee mitä pyydän. Kuljetin aiemmin makupaloja mukanani, mutta Sohvi on liian kiinnostunut vain makupaloista – sitä paitsi keksinyt miten ne saa varastettua tuolin päällä olevien housujen taskusta. Kiittäminen ja kehuminen on kivempaa kuin makupalojen kaivaminen minigrip-pussista.

Olemme huomanneet, että Sohvi ymmärtää puhetta hyvin – parhaiten koiristamme – ja myös tottelee puhetta. Sohvilla – jonka elämäntehtävä on omasta mielestään vartioida, suojella, aikatauluttaa ja pussailla ihmisiä – esimerkiksi ”*tule*” -pyyntö toimii aina. Sohvi löysi kerran aukon piha-aidastamme kaupungissa. Kun neiti ei reagoinut huhuiluuni, nousin kävelytielle huutamaan kumpaankin suuntaan: ”*Sohvi, tule!*” Liikuttuneena katsoin, miten saman tien ilmestyi batmankorvainen musta piste sadan metrin päässä olevalle kumpareelle ja lähestyi lujaa vauhtia. Sohvilla on hyvä kuulo – ja minulla kova ääni.

Tällä hetkellä Sohvin kanssa käydään sanallisia keskusteluja noin kolmella tusinalla ilmaisulla. Toki Sohvin korvat ovat välillä hukassa – kuten taitaa ajoittain olla kaikilla neli- ja kaksijalkaisilla. Sohvin passiiviseen sanavarastoon kuuluvat paitsi tavalliset pyynnöt, kuten ”*Maahan*”, ”*Sivulle*”, ”*Odota*”, erilaiset ilmoitusasiat, kuten ”*Sohvi odottaa autosaa*”, ”*Mennään saunaan*”, ”*Käyn vain autolla*”, kysymykset kuten ”*Haluatko pihalle?*” ja joukko

nimiä paikoille, kuten ”*koti*”, ”*roskis*”, ”*Korppis*” sekä isommille ja pienemmille kohteille, kuten ”*Hippo*”, ”*auto*”, ”*peukku*”, ”*aperitiivi*” (parmeesaanin pala, jonka Sohvi saa pastan ollessa liedellä).

Koira oppii ymmärtämään sanoja samalla tavalla kuin ihmislapsi. Kun nimetään tilanteita, paikkoja ja esineitä, sekä koirat että lapset liittävät sanat ja asiat yhteen. Koira saattaa hämätä aluksi se, että jotkut sanat liittyvät tapahtumiin (”*lähdetään*”), jotkut esineisiin (”*pallo*”), jotkut ovat pyyntöjä (”*nouda*”) ja jotkut näiden yhdistelmiä (”*nouda pallo*”).

Koirissa on lahjakkuuseroja, mutta ihan keskeistä on se, että koiralle puhutaan paljon. Tutkimukset viittaavat siihen, että ihmisläheiset koirat/rodut oppivat nopeammin ymmärtämään ihmisen puhetta monipuolisesti kuin itsenäiset. Hiilerissä on siis potentiaalia taitavaksi kuuntelijaksi.

Koirille todella kannattaa puhua. Puhuminen lisää koiran hyvää oloa. Se aktivoi koiran aivojen mielihyvälueita nostamalla kiintymyshormoni oksitosiinin määrää. Koira hahmottaa tilanteet paremmin ja tuntee olonsa turvalliseksi, kun se ymmärtää mitä seuraavaksi tapahtuu. Ihmisillekin on helpompaa, kun koira tyytyy tilanteeseen, sen sijaan että se esimerkiksi lähtötilanteessa sähläisi jaloissa eteisessä. On mukavampi, kun koira ymmärtää, mitä siltä odotetaan sen sijaan että sitä täytyy moittia ja pyytää erikseen. Kun Sohville sanoo, että ”*Sohvi odottaa kotona*”, Sohvi siirtyy pois jaloista katsomaan lähtöä rauhassa. Epämieluisakin viesti antaa koiralle mahdollisuuden varautua (sen mielestä) ikävään tilanteeseen.

Samakin viesti voi olla eri tilanteissa tai eri paikoissa olla mieluinen tai epämieluisen. Se riippuu siitä, mitä koira uskoo vaihtoehdoksi. Sohville ”*Mennääs autoon*” on mökillä epämieluisa kehoitus ja se jää mieluummin vaikka yksin mökille, koska mökkitie tärsyttää autoa inhottavasti. Muualla on ihan OK lähteä mukaan. Pelottavissa tilanteissa ehdotus ”*Mennäänkö autoon?*” voi olla koiralle helpottava vaikka se ei viihtyisikään autossa.

Kun ottaa käyttöön uusia ilmaisuja, kannattaa olla tarkkana missä tilanteessa niitä käytetään, jos ei halua koiran vetäytyvän jatkossa pois. Jos koira inhoaa turkin harjaamista, ei kannata rauhoitella koira hokemalla joka harjanvedolla ”*Eiku me nyt vaan harjataan turkki*”. Parempi on ehkä odottaa että koira on tottunut ja hyväksynyt toimenpiteen ja nimetä se vasta sitten.

Mieleeni on jäänyt jostain vanhasta koirakirjasta väite, että koira kannattaa käskyttää lyhyesti ja selvästi, muu puhe vain häiritsee ymmärtämistä. Tutkimuksissa on kuitenkin todettu, että koira on erittäin etevä poimimaan pitkistäkin lauseista itselleen itselleen merkitykselliset sanat. Itse olen mielelläni monisanainen, jos tilanne ei vaadi nopeaa käskyttämistä. (”*Et ota*”, ”*Alas*”, ”*Eiiih*”).

Puhun mieluummin pyynnöistä kuin käskyistä, koska termeillä on väliä. Termit muokkaavat ajatuksiamme, puhettamme ja käytöstämme. Onhan se sitäpaitsi kohtuullista pyytää ensin. Ainakin Sohville pyyntö riittää ja toimii itseasiassa paremmin kuin käsky. Jos aina vaan käsket, mitä jää tunneskaalaan enää varaa tiukkoihin tilanteisiin. Eikä ole samantekevää missä sävyssä puhumme koiralle. Tiedetään, että koira lukee ihmisen tunteita ja puheen sävyjä hyvin. Koirilla – samoin kuin ihmisillä – oletetaan olevan aivoissa peilisoluja, jotka peilaavat toisen olennon eleitä, liikkeitä, tunteita. Apinoiden aivoista nämä peilisolut on löydetty.

Tarkkaavainen hiileri – joka tuntee rutiinimme paremmin kuin me itse – oppii sanallisia manereitamme huomaamattamme. Käytämme vakio-sanontoja, joita emme ole mitenkään erityisesti tarkoittaneet koiralle, kun emme itsekään välttämättä edes huomaa sanovamme mitään erityistä. Kun itse sanon ”*No niin*” tarkoitan, että jokin on nyt tehty tarpeeksi ja on aika tehdä jokin muuta. Sohvi näköjään ymmärtää oikein, että nyt jokin loppuu, on se sitten leikki, rapsutus tai käveleminen eteenpäin.

Tutkimuksissa on todettu, että koira käsittelee tuttuja sanoja kuten ihminen: oikeassa aivopuoliskossa eli tunteiden tasolla puheen sävyä ja vasemmalla sanoja. Jos puheen sävy ja käytetyt sanat ovat ristiriidassa, vanhemman tutkimuksen mukaan koira uskoo viestiä vain, jos se on ristiriidaton, jolloin muos mielihyvälueet aktivoituvat. Toisen, uudemman tutkimuksen mukaan koira uskoo sanoja, mutta ristiriitainen viesti on sille hämmentävä.

Ihan kaikkia sanoja ja ilmaisuja koira ei opi vain kuuntelemalla ja katsomalla mitä tapahtuu, vaan ne vaativat opettamista. Näiden pyyntöjen (”*istu*”, ”*maahan*”, ”*nouda*”, ...) opettamisessa naksutin ja namipalkka ovat käytännölliset.

Pyyntöihin tulisi liittyä palaute; ainakin niin kauan kuin asiaa vasta opetellaan ja mielellään sen jälkeenkin. Palaute vahvistaa tuttuja pyyntöjä. Vaikka positiivinen koulutus käyttää palautteena näppärää herkkua, aito ja vilpittömän sanallinen palaute toimii monella koiralla paremmin. Sosiaalisen palautteen voi kuorruttaa vielä hämmästyksellä. Silloin vajaan 40 vuotta sitten, kun meille tuli ensimmäinen koira Osku, positiivinen palaute annettiin kimittämällä, mistä itse kieltäydyin. Kimitys se jäikin onneksi hiljalleen pois käytöstä.

Kaiken kaikkiaan koira kuuntelee sanoja ja äänen sävyä sekä katsoo eleitämme ja ilmeitämme. Viestimme voivat olla tahallisia tai tahattomia. Koiraurheilussa koira toimii sitä paremmin, mitä selkeämmin sille viestitään sekä se, mitä siltä tahdotaan että palaute. Parhaimmillaan ihmisen eleet, ilmeet, toiminnan suunta, äänensävy ja sanat kertovat yhtenäisesti, mitä koiralta halutaan ja se toimii tehokkaasti.

Kotielämässä riittää ihan vain juttelu. Kyllä hiileri siitä selvän saa.

”Mitä hittoa, tänne tuli pieni otus!”

.....Tuumi Sulo, kun Voitto muutti taloon

”Mutsilla näyttää olevan sylissä joku karvainen pieni otus. Mitä? Mikä? Miksi? Onko se uusi marsu kuolleen tilalle? Ei jestas, sehän on koiraeläin. Mitä se täällä tekee! Varmuuden vuoksi käyn merkkäämassa, että tämä tässä on MINUN emäntä. Nostanpa siis jalkaa Mutsin housuille.”

”Uskooko tätä nyt kukaan, mutta se pieni otus jäi tänne asumaan. Kostoksi en kyllä jaa Mutsille mitään rakkautta. En kyllä nuole sen korvaa enkä riehaannu, kun se tulee kotiin. Taidan osoittaa mieltäni viikon. Siitäs sitten saavat!”

”Veli muka – tuollainen ruskea pökäle!”
”Voitoksi sitä kutsuvat. Itse en kyllä niinkään sanoisi... Mokoma on ihan hullun rasittava, koska se roikkuu koko ajan hännässä, huulessa, korvassa, kaulassa, jalassa. Etenkin nuo pienet piikit sen suussa saavat hermoni kireälle. Mutta eihän noin pienelle voi suuttua. Pitää vaan antaa periksi. Vaikka Mutsi kyllä sanoo, että ”Muista Sulo komentaa Voittoaa. Ei pieni saa tehdä ihan mitä vaan.” Otan kuitenkin kaikki Voiton sekoilut (joita on paljon) vastaan, koska minäpä osaan käyttäytyä.”

”Herramunvereni, tuo karvapallero pissii ja kakkii minne sattuu. Se herneaivo ei edes tajua, että nuo kaikki typerännäköiset paperit lattialla on tarkoitettu sen vessoiksi. Katselen kauhuissani, suuttuvatko ihmiset. Mutta ne vaan pyyhkivät pökäleitä ja lätäköitä muina miehinä. Eipä tulisi minulle mieleenkään tehdä vessahommia sisään!”

”Tuo ruskea pölyhuisku on kamala ahmatti ja röyhkimys. Ei riitä, että se saa omat eväät. Aina on rynnittävä minunkin kipolleni. Herkutkin yrittää napata vaikka suoraan suustani – ettäs kehtaa. Onneksi Mutsi pitää puoliani, muutenhan tuo kyltymätön tyyppi ei usko mitään.”

”Kai siitä oikea koira vielä tulee...”
”Onhan karvakaverissa myös jotain kivaakin. Sen kanssa on nastaa juosta pihalla häntä suorana. Ja kyllä me telmitään välillä ihan villeinä. Mutsi sanoo, että meidän leikit näyttävät hurjilta, kun hampaat loistaen kierimme yhtenä keränä. Mutta ei se ole vaarallista, mehän vaan leikitään.”

”Onneksi Voitto-veijari ei osaa vielä hypätä sänkyyn. Saan illalla Mutsin kaiken huomion ja rapsutukset, kunnes siirryn omaan petiini. Muutenkaan pikkuveli ei pääse sänkyyn, sillä ei voi mennä takuuseen, ettei se lirauttele lakanoihin. Nauran karvoihini, kun se raukka yrittää pöngetä ihmisten petiin, mutteivät sen voimat vielä riitä.”

”Kyllä meistä vielä hyvät veljekset tulee, kunhan räpäle vähän kasvaa. Onhan se kiva, että on aina joku kaveri, jos sattuu leikityttämään.”

Terkuin Sulo, Marmalade's Unicorn, jonka veljeksi muutti heelerivauva Voitto, Marmalade's Wookiee ja Tuija Malinen.

ASLA MIMMI > Anna Polkutie

Joulua odotellessa . . . . .

Reikäpallo on kiva ja tätä vetonaruja on eri kiva vetää porukalla. Pehmopossu on tosi kiva ja se on helppo suolistaa, kiva. Sitten jää riepu. Niiltä tontuiltako voi nyt tilata, voisinko mitenkään saada... VINKUpossun? Jooko?

Joulu tulee. Ok, mietin mitä se on? Muistan, meitä on pöydän ääressä tosi monta. Isoja on joka sängyssä, ne osaa kunnolla rentoutua ja nukkua mun kanssa aamulla pitkään. Arvostan!

Petaan kunnan makuupaikan ja mietin vähän lisää.

Itse petattu on aina paras. Jouluna tuoksu...lihaisalta. Jouluna ensi kovasti touhutaan, mutta sitten vaan ollaan, se on parasta. Metseen kyllä mennään, haistelu pitää kuulemma dementian loitolla. Noudataan ohjetta. Kun nostaa kuonon oikein korkealle voi tavoittaa vaikka peuranluun tuoksun. Jos pyydän tontulta, saanko tuoda luun kotiin? Se olisi just paras joululahja Itse valittu!

HEELER NEWS

TULOKSIA MAAILMALTA

Julkaisemme Suomessa kasvatettujen ja/tai Suomessa asuvien heelerien tuloksia ulkomaisista näyttelyistä tai kilpailuista/kokeista kootusti "Ulkomailla menestyneet"-palstalla.

Toimitus kokoaa Koiranetistä sinne kirjautuvat tulokset.

Jos koirasi tulos ei ole kirjautunut Koiranettiin ja/tai haluat saada tuloksen yhteyteen koirasi kuvan, toimita tiedot ja/tai kuva ennen lehden aineistopäivää osoitteeseen: heeler.harrastajat@gmail.com

Uusia ulkomaiden voittajia ja valioita (Tilanne 16.11.2022)

Bovenop Aretha Heeler

- NO MVA (Norjan muotovalio)

Bovenop Axl Heeler

- NO MVA (Norjan muotovalio)

Coppercoat's Divine Intent Heel

- LT VMVA (Liettuan veteraanimuotovalio)

Daamin Sweet Dreams

- LT MVA (Liettuan muotovalio)

Kotisaaren Adalmiina

- LT VMVA (Liettuan veteraanimuotovalio)

Lankeela Take it Easy

- EE JMVA (Viron juniorimuotovalio)

Limespirit Black Pearl

- LT MVA (Liettuan muotovalio)

Limespirit Daisy Darling

- LT JMVA (Liettuan juniorimuotovalio)

Marjapirtin Matleena

- EE MVA (Viron muotovalio)
- BALT MVA (Baltian muotovalio)
- SE MVA (Ruotsin muotovalio)

Marmalade's Amulet

- LT JMVA (Liettuan juniorimuotovalio)
- BALT JMVA (Baltian juniorimuotovalio)

Marmalade's Walnut

- EE JMVA (Viron juniorimuotovalio)
- BALT JMVA (Baltian juniorimuotovalio)

Mea Miracles Diverse Spirit of the Fruit

- LT JMVA (Liettuan juniorimuotovalio)

Touch Lucky First Queen

- LV MVA (Latvian muotovalio)

TUONTEJA

WE PROUDLY PRESENT

OLEMME TUONEET
ENGLANNISTA

HEELERPENNUT
S. 15.5.2022

I. PARABAR PERFEC'
PAINTER - E. JOELLA'S
BLACK MAGIC

♂

♀

MACIC MICKEY
Sanna Samio-Karine,
kennel Pikkuseikan

JOELLA'S LUCKY GIN
Andrea Nyman &
Pia Markkanen, kennel Pinpoint

HEELER NEWS

TULOKSIA

Rally-tokovalio

F I R T V A H M V A B A L T M V A
B A L T J M V A R I G A J W - 1 7
R I G A W - 1 8 B A L T V - 1 9
B A L T V - 2 0

WINHA

Coppercoat's Karat Heel
s. 20.10.2016

om. & ohj. Sanna Samio-Karinc,
Kennel Pikkuscikan

Illoinen sähköinen,
elämäni koira,
en epäillyt
hetkeäkään,
etteikö tämä unelma
toteutuisi!

TULOKSET:
12.2.2022 MES97, Vantaa, Iiris Harju
13.3.2022 MES95, Raasepori, Anna Klingenberg
23.10.2022 MES95, Lohja, Jaana Karppinen

HEELER NEWS

TULOKSIA

Uusi Suomen Veteraanimuotovalio

MARMALADE'S NUGATTI
(Telpoolwyn in Tanspots - Marmalade's Joy of Life)
kasv & om. Anna Floman

Kuva: Hannie Warendorf

29.10.2022 Belgia
Tuomari Patsy Hollings, UK
ROP, SERT, Crufts Qualification

MARMALADE'S WOODSTOCK
(Mirox Jacques le Beau - Marmalade's Tiara)

Kasv. Anna Floman, Suomi
Om. Hannie Warendorf, Hollanti

Kuva: Hannie Warendorf

Myheels MasterChef

10.9.22 Lohja
Tuomari Raili Sonninen-Korhonen
AVO 70/100p
ohjaaja Heidi Hulkko

13.11.22 Lohja
Tuomari Jaana Karppinen
AVO 99/100p. 3.sija
ohjaaja Heidi Hulkko

HEELER NEWS

ONNITTELUT

ONNITTELUT! AMOS 15 VUOTTA

Lindkullas Chefs Amos onnittelee 29.9. 15 vuotta täyttäneitä Alma, Aida, Arnold, sisaruksia, jotka voivat hyvin. Armi ja Armas ehtivät täyttää 14 ennen kuin siirtyivät tuonpuoleiseen ja Ava-sisko saa tänkin onnittelet ja rapsutuksia jos näin tavoitamme hänet.

Onnitteluihin yhtyy kasvattaja Stina ja Amoksen emäntä Carina Grönholm

MUISTOISSA

*Maailman rakkain, viisain,
kiltein ja kaikkien kaveri*

Molla ♥ 15.7.2006 - 12.10.2022 ♥
(FI MVA V-07 JV-07 Bovenop
Amazon Heeler)

Kennelliiton virallinen kaverikoira.

Sydän ihan rikki 😭

Kiitos Molla että olit ♥

*Kiitos Marketta että luotit Mollan minulle ♥
Molla oli luonteeltaan täydellinen,
ainutlaatuisen ja oman tiensä kulkija. Sanotaan
että tällaisen koiran kanssa saa elää ehkä
kerran ja Molla oli juuri sellainen. Kun kerroin
mummun lähdöstä rakkaalle ystävälleni, hän
itki mutta sanoi sitten, että myös hymy värehti
kasvoilla, koska Mollan lähtö oli juuri sellainen
kuten hän oli... oman tiensä kulkija 🐾 ♥*

HEELER NEWS

MUISTOISSA

SANNI
FIN MVA BOVENOP ZOLA THE HEELER
6.6.2005 - 7.11.2022

Sanni eli kunnioitettavaan 17 vuoden ja viiden kuukauden ikään. Sanni oli tuli minulle samana päivänä, kun täytin 20 vuotta. Siitä lähti pitkä polkumme yhdessä, kun elimme tavallista aktiivista arkea ja kokeilimme eri harrastuslajeja.

Päälajimme oli agility, jossa kisasimme mini3-luokassa. Paras saavutuksemme oli agililyn Etelä-Pohjanmaan piirimestaruus vuonna 2008. Näyttelyissä Sanni valioitui kaksivuotiaana. Kokeilimme myös paimennusta, verijälkeä ja tokoa. Luonnetestissä kävimme kun Sanni oli reilu kaksivuotias ja tarmokas pikkukaveri suoriutui testistä hienosti loppupistein 189.

Sanni oli luonteeltaan hyvin sisukas, rohkea ja päämäärätietoinen. Se rakasti kaikkia ihmisiä ja jakeli mielellään pusuja sekä hammashymyjä. Toisista koirista Sanni sen sijaan piti hyvin valikoivasti ja parhaat kaverit sille olivat ehdottomasti oman lauman koirat; heeleri Stella ja sheltti Messi. Vahtiminen oli tarkkaa hommaa ja sen Sanni hoiti tarvittavalla vakavuudella.

Agilityssa Sanni haukkui herkästi, jos ohjaajan käskut tulivat vähänkään myöhässä. Palkkioina vinkupallot olivat kaikkein parhaimpia. Sanni inhosi yli kaiken vesisateella lenkkeilyä ja kuono meni aina mutrulle silloin kun alkoi takkikausi ulkoilussa. Sanni näytti aika avoimesti mieltänsä asioista ja oli hyvin ilmeikäs koira.

Vuimeiset vuotensa Sanni vietti eläkkeellä olevien vanhempien seuralaisena maalla, jossa sai toimittaa itsevaltiaasti perheen ainoaa koiranvirkaa ja olla huomion keskipisteenä. Vielä kesällä 2022 Sanni oli pirteä ja nautti auringon paistaessa piehtaroinnista nurmikolla. Syksyn aikana vointi alkoi huonontua ja vanhuuden vaivat alkoivat haitata elämää.

Kiitos Sanni kun olit elämässämme mukana! Opetit minua kouluttamaan koiria ja olitkin aivan täydellinen opettaja minulle. Aina valmis, aina innokas, aina ahne ja aina valmis leikkiin.

Kiitokset myös Sannin kasvattaja Marketalle siitä, että uskalsit myydä pikkuisen sisupussin aikoinaan tälle nuorelle tytölle ja kiitos myös tuestasi kaikkina näinä vuosina!

*Tassunjälki sydämessä,
Elina*

Kasvattajataulu

Sitoumuskasvattajat

Alla mainitut kasvattajat ovat allekirjoittaneet Suomen Lancashire Heeler -yhdistys ry:n kasvattajasitoumuksen.

AKHILLEUS

Marjo Alanen, Nummela
puh. 050 506 6660
akhilleus@elisanet.fi
www.kennelakhilleus.fi

HEARTBAY'S

Merja Huuskonen, Lahti
puh. 050 323 7115
merhuus@gmail.com
<https://kennel-heartbays2.webnode.fi/>

KEEP LOVING

Natasha Murola, Hämeenlinna
puh. 0500 451 631
natasha@heelerit.net
www.heelerit.net

MYHEELS

Eeva Teräväinen, Kauniainen
eeva@myheels.fi
www.myheels.fi

PINPOINT

Pia Markkanen, Veikkola
puh. 045 885 5585
kennel.pinpoint@gmail.com
<https://kennelpinpoint.blogspot.com/>

STALKER

Riitta ja Pekka Hahto, Mikkeli
puh. 050 530 0231
riitta.hahto@gmail.com
<http://kennelstalker.weebly.com/>

BLASTWAVE

Miia Puhakka, Liikkala
puh. 040 596 3221
miiapuhakka.mp@gmail.com

HIGHTIDE'S

Mervi Nousiainen, Ylöjärvi
puh. 040 751 5711
hightides@pp.inet.fi
personal.inet.fi/koti/hightides

KOTISAAREN

Kirsi Kotisaari, Raahe
puh. 050 413 8792
kirsi.kotisaari@gmail.com
www.kotisaari.com

PERÄKONTIN

Susanna Reijonen, Kirkkonummi
puh. 040 683 7755
susanna@teamreijonen.com
www.teamreijonen.com

PULL MOON

Heta Hassel, Liikkala
puh. 040 913 9564
kennelpullmoon@gmail.com
<http://pullmoon.jimdofree.com>

TARMONPESÄN

Tiina Siimekselä, Vihijärvi
puh. 044 257 9008
tiina.siimeksela@gmail.com
www.hurttahuoltamo.fi

BOVENOP

Marketta Lähdekorpi, Siuro
puh. 045 322 7020
marketta.lahdekorpi@gmail.com
www.bovenopkennel.net

HOIVAKOIRA

Helena Prepula, Koli
puh. 040 501 7955
helena.prepula@gmail.com
www.hoivakoira.fi

LIMESPIRIT

Eeva Tuomisto, Lahti
puh. 050 496 4992
eeva.tuomisto@hotmail.com
www.limespirit.fi

PIKKUSEIKAN

Sanna Samio-Karine, Tuusula
puh. 040 513 8351
sannasamiokarine@gmail.com

SABLETAIL 's

Pinja Tuukkanen, Lappeenranta
puh. 040 837 8183
pinja.tuukkanen@gmail.com
<https://sabletails.blogspot.com/>

TOUCH LUCKY

Tarja Lyytikäinen, Hirvilahti
puh. 050 543 0533
lyytitarja@gmail.com
<https://kenneltouchlucky-2.webnode.fi/>

COPPERCOAT'S

Krista Rantanen, Lohja
puh. 045 262 3686
coppercoats@elisanet.fi
www.coppercoats.net

ISRIK

Lasse Myllylä, Inkeroinen
puh. 041 437 5569
lasse.myllyla@pp.inet.fi

MARJAPIRTIN

Marja Pirttimäki, Luopajarvi
puh. 0400 564 848
pekka.marja@hotmail.com

VILLA LANCA'S

Henna Toppari, Kauhava
puh. 040 541 5446
henna@villalanca.fi
www.villalanca.fi

DAAMIN

Anne Tanskanen, Nivala
puh. 0400 826 257
daaminkennel@gmail.com
www.daamin.nettisivu.org

KAUHIA KARTANO

Teija Salomaa, Ikaalinen
puh. 040 519 2303
kauhiakartano@gmail.com
www.kauhiakartano.com

MARMALADE'S

Anna Floman, Kerava
puh. 0400 464 259
kennel.marmalades@gmail.com
www.marmalade.fi

Kuva Katja Jokipii

Heeler-puoti

- Tilauksen voi tehdä suoraan Heeler-puodin sivuilla lancashireheeler.fi/puoti. Sieltä näet myös kaikki puodin tuotteet.
- Tehtyäsi tilauksen saat yhdistyksen jäsenenä sähköpostiisi laskun. Kun lasku on maksettu, tilaus postitetaan..
- Huomaathan, että tilaukseen lisätään posti- ja pakkauskulut.
- Tilauksen voi myös tehdä lähettämällä sähköpostia osoitteeseen heeler.puoti@gmail.com.

Kaikki tuotteet näet osoitteessa lancashireheeler.fi/puoti

uro

narttu

PARKKIKIEKKO 10€/kpl
Koko 16,5 cm x 12 cm.

KÄRRYPOLETTI /AVAIMENPERÄ 5€
Koko 6,3 cm x 2,4 cm
Toisella puolella yhdistyksen logo ja toisella puolella heeler-pentu

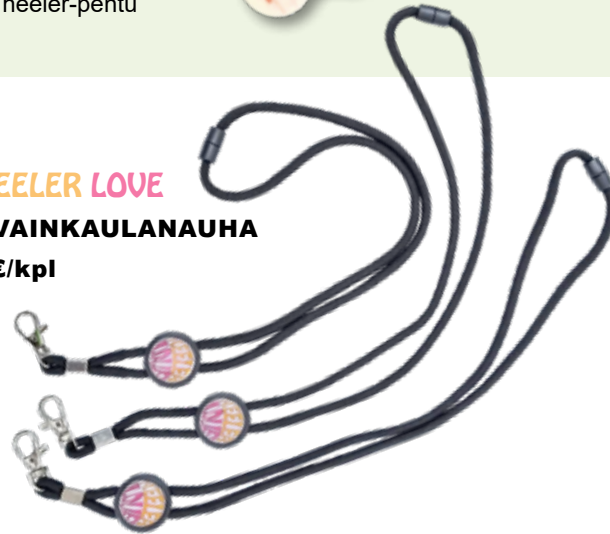
HEELER-KYNÄT 2€/kpl

JUOMAPULLOT 12€/kpl
värit lime ja harmaa

HEELER LOVE AVAINKAULANAUHA 5€/kpl

... ja kaikki tuotteet Heeler-puodista mm.:

Heeler-pinssi 4€

Heijastin 4€

FROTEELOIMI 25€/kpl Koot on 30 cm, 35 cm, 40 cm, 45 cm. Värit: lila, pinkki, sininen, ruskea

... ja yhteistyökumppanimme tekstiilikauppa on aina auki:

<http://kauppa.ilowilla.fi/Seurakaupat/SLHY>

Yhteistyössä Suomen Lancashire Heeler yhdistys & Ilowilla Tmi

Lähettiläjä:
Suomen Lancashire Heeler -yhdistys ry
Haukkitie 10 h
02170 Espoo

Posti Green

OLETKO KASVATTAJA?

ETUSI PRO-JÄSENENÄ

Ryhdy PRO-jäseneksi:

Hae jäsenyyttä täyttämällä hakemuslomake:

Henkilökohtainen asiakassuhde

Ammattitaitoisten PRO-asiantuntijoidemme ja -yhteistyökumppaniemme henkilökohtainen neuvonta.

Säästä rahaa ostamalla suuria pakkauksia

Etusi ostaessasi suoraan verkkokaupasta.

Koulutus

Mahdollisuus osallistua verkkokursseille, webinaareihin ja seminaareihin useita kertoja vuodessa.

Kanta-asiakasohjelma

Kun suosittelet meitä uusille kissan- ja koiranpentujen omistajille, ansaitset pisteitä, joilla voit lunastaa tuotteita verkkokaupasta.

Suosittelupakkaukset

Anna uudelle kissan- tai koiranpennun omistajalle suosittelupakkaus, joka sisältää mm. peiton ja ruoan uudelle perheenjäsenelle hyvän elämän alkuun.

Royal Start

Selaimessa toimiva ohjelma helpottamaan kasvattajan arkea.

Vaivaton tilaus ympäri vuorokauden

www.webshop.royalcanin.com/fi/fi

Onko sinulla kysymyksiä PRO-jäsenyyteen tai ravitsemukseen liittyen autamme mielellämme:

s-posti: kasvattajakerho.fin@royalcanin.com, puh: 020-747 9600